

CULTUURRAAD

VOOR DE

NEDERLANDSECULTUURGEMEENSCHAP

ZITTING 1973-1974

Nr. 1

HANDELINGEN

Openingsvergadering van dinsdag 16 oktober 1973

INHOUDSOPGAVE

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Afwezig met kennisgeving; blz. 3

OPENING VAN DE GEWONE ZITTING 1973-1974

De heer L. Elaut, oudste lid in jaren, opent de gewone zitting 1973-1974; blz. 3

BENOEMING VAN HET VAST BUREAU

Benoeming van de Voorzitter:

De heer **R. Vandekerckhove** wordt tot Voorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap verkozen; blz. 3

Benoeming van de Eerste Ondervoorzitter:

De heer **P. Vermeylen** wordt tot Eerste Ondervoorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap verkozen; blz. 3

Benoeming van de Tweede Ondervoorzitter:

De heer **M. Vanhaegendoren** wordt tot Tweede Ondervoorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap verkozen; blz. 3

Benoeming van de Derde Ondervoorzitter:

De heer **F. Grootjans** wordt tot Derde Ondervoorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap verkozen; blz. 4

Benoeming van de drie Secretarissen:

De heer **A. Van Hoorick**, mejuffrouw **G. Devos** en de heer **Leo Vanackere** worden tot Secretarissen van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap verkozen; blz. 4

TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER; blz. 4

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Agenda van de vergadering; blz. 5

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

Verwelkoming van nieuwe leden; blz. 5

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Bureaus en leden; blz. 5

VERSLAG

Indiening; blz. 5

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verzending; blz. 5

VRAAG (Rgt. art. 52)

Indiening; blz. 5

VOORSTEL VAN DECREET

Intrekking; blz. 5

VRAGEN (Rgt. art. 52)

1. Dringende vraag van de heer **C. Van Elsen** tot de Ministers van Economische Zaken en van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over de taaltoestand in het Studiecentrum voor Kernenergie te Mol en de toepassing van het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en werknemers alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen; blz. 6
2. Mondelinge vraag van mevrouw **H. De Backer-Van Ocken** tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over de gevolgen van de toetreding van de Sovjetunie tot de Universele Auteursrecht-Conventionie en Bijgevoegde Protocollen, ondertekend te Genève op 6 september 1952, met betrekking tot de publikatie van werken van Sovjetauteurs in het buitenland; blz. 7

VOORSTEL VAN DECREET (mevrouw H. De Backer-Van Ocken) betreffende het Cultuurpact

Algemene beraadslaging

Sprekers: de heren **A. Van Hoorick**, verslaggever; **J. Chabert**, Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden; blz. 9

Vraag tot verdaging en vraag tot verzending naar de Raad van State

Sprekers: de heren **M. Vanhaegendoren**; **H. De Croo**; **K. Blanckaert**; **J. Van Elewycyk**; blz. 12

Stemming over de vraag tot verdaging; blz. 13

Vraag tot verzending naar de Raad van State

Sprekers: de heren **F. Baert**; **H. De Croo**; **E. Van Bogaert**; blz. 13

Voorzetting van de algemene beraadslaging

Sprekers: de heren **J. Henckens**; **H. De Croo**; **L. Van Geyt**; blz. 13

Artikelsgewijze behandeling

Spreker: de heer **M. Vanhaegendoren**; blz. 15

Naamstemming over het geheel; blz. 24

VRAAG OM UITLEG (Rgt. art. 49)

Vraag om uitleg van de heer **J. Van Elewycyk** tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over het eventueel in dienst stellen van een tweede T.V.-net.

Sprekers: de heren **J. Van Elewycyk**; **H. Leynen**; **H. De Croo**; **E. Van Bogaert**; **A. Bourgeois**; **J. Chabert**, Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden; **J. Van Elewycyk**; blz. 25

VRAGEN OM UITLEG (Rgt. art. 49)

Indiening; blz. 30

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Mededeling van de Voorzitter; blz. 30

VRAGEN

Vragen (Rgt. art. 52) blz. 30

Vragen om uitleg (Rgt. art. 49) blz. 31

Schriftelijke vragen en antwoorden (Rgt. art. 51); blz. 31

**VOORZITTERSCHAP
VAN DE HEER ELAUT,
OUDSTE LID IN JAREN**

Mevrouw **N. Van der Eecken-Maes** en de heer **G. Monard**, de jongste twee leden van de Vergadering, nemen als voorlopige secretarissen plaats aan het bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

De vergadering wordt geopend om 14.10 uur.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Afwezig met kennisgeving :

de heren **C. De Clercq**, **G. Goemans**, **H. Heylen**, **G. Markey**, **D. Van Daele**, **E. Vansteenkiste**, ziek;
de heren **A. Bertrand**, **M. Dewulf**, **J. Verhaegen**, **P. Vermeylen**, buitenslands (Europees Parlement) ;
de heer **F. Tanghe**, buitenslands (West-Europese Unie) ;
de heren **H. Adriaensens**, **H. Boel**, **F. Boey**, **E. Cuvelier**, **A. d'Alcantara**, buitenslands ;
de heren **F. Gelders**, **R. Peeters**, **M. Vanderhaegen**, **M. Van Dessel**, **J. Wyninckx**, ambtsverplichtingen;
de heer **P. De Kerpel**, familieplichtingen.

**OPENING VAN DE GEWONE ZITTING
1973-1974**

De Voorzitter. — Dames en Heren, de vergadering is geopend.

De Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap komt heden van rechtswege bijeen krachtens artikel 6 van de Wet van 21 juli 1971 betreffende de bevoegdheid en de werking van de Cultuurraden.

Ik verklaar de gewone zitting 1973-1974 voor geopend.

BENOEMING VAN HET VAST BUREAU

De Voorzitter. — Aan de orde is de benoeming van het Vast Bureau.

Het aftredend Bureau was als volgt samengesteld :
Voorzitter: de heer **R. Vandekerckhove** ;

Eerste Ondervoorzitter: de heer **P. Vermeylen**;

Tweede Ondervoorzitter: de heer **M. Vanhaegendoren**;

Derde Ondervoorzitter: de heer **F. Grootjans**;

Secretarissen : de heer **A. Van Hoorick**, mejuffrouw **Godelieve Devos**, de heer **Leo Vanackere**.

U weet dat krachtens artikel 3 van het Reglement voor elke aanduiding van de kandidaten een afzonderlijke stemming moet plaatshebben.

Benoeming van de Voorzitter

De Voorzitter. — De heer **Blanckaert** heeft het woord.

De heer K. Blanckaert. — Mijnheer de Voorzitter, namens mijn fractie heb ik de eer de kandidatuur voor te stellen van de heer **Vandekerckhove** als Voorzitter van de Cultuurraad.

Ik nodig verder de Cultuurraad uit de andere leden van het aftredend Bureau aan de hand van één enkele stemming te herkiezen.

De voorzitter. — Krachtens artikel 3 van het Reglement moet voor elk van de kandidaturen een afzonderlijke stemming plaatshebben.

Zijn er nog andere voorstellen?

Daar er geen andere kandidaat wordt voorgedragen verklaar ik de heer **Robert Vandekerckhove** verkozen tot Voorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap. (**Applaus op alle banken**)

Wij gaan thans over tot de benoeming van een Eerste, Tweede en Derde Ondervoorzitter.

Benoeming van de Eerste Ondervoorzitter

De Voorzitter. — De heer **Van Bogaert** heeft het woord.

De heer E. Van Bogaert. — Mijnheer de Voorzitter, namens mijn fractie heb ik de eer de kandidatuur voor te stellen van de heer **Vermeylen** als Eerste Ondervoorzitter van de Raad. Bovendien stellen wij voor de leden van het aftredend Bureau opnieuw te verkiezen.

De Voorzitter. — Zijn er nog andere voorstellen? Daar er geen andere kandidaat is voorgedragen, verklaar ik de heer **Vermeylen** verkozen tot Eerste Ondervoorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap. (**Applaus op alle banken**)

Benoeming van de Tweede Ondervoorzitter

De Voorzitter. — De heer **Coppieters** heeft het woord.

De heer M. Coppieters. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb de eer namens mijn fractie de kandidatuur voor te stellen van de heer **Vanhaegendoren** als Tweede Ondervoorzitter van de Raad.

De Voorzitter. — Zijn er nog andere voorstellen? Daar er geen andere kandidaat is voorgedragen, verklaar ik de heer **Vanhaegendoren** verkozen tot

Tweede Ondervoorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap. (**Applaus op alle banken**)

Benoeming van de Derde Ondervoorzitter

De Voorzitter. — De heer De Croo heeft het woord.

De heer H. De Croo. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb de eer, namens mijn fractie de kandidatuur voor te stellen van de heer Grootjans als Derde Ondervoorzitter van de Raad.

De Voorzitter. — Zijn er nog andere voorstellen? Daar er geen andere kandidaat is voorgedragen, verklaar ik de heer Grootjans verkozen tot Derde Ondervoorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap. (**Applaus op alle banken**)

Wij gaan thans over tot de benoeming van de drie secretarissen.

Benoeming van de drie secretarissen

De Voorzitter. — De aftredende secretarissen zijn: mejuffrouw Devos en de heren Van Hoorick en Leo Vanackere.

Daar er geen andere kandidaten zijn voorgedragen, verklaar ik mejuffrouw Devos en de heren Van Hoorick en Leo Vanackere verkozen tot secretarissen van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap. (**Applaus op alle banken**)

Dames en Heren, het Vast Bureau van de Cultuurraad is aldus samengesteld en ik verzoek de Voorzitter en twee secretarissen plaats te nemen aan het Bureau van de Raad.

Mij rest nog de aangename plicht de voorlopige secretarissen te danken voor hun aanwezigheid.

(**Applaus op alle banken**)

(De heer L. Elaut verlaat de voorzitterszetel. — De heer R. Vandekerckhove, Voorzitter, neemt plaats in de voorzitterszetel. — De heren A. Van Hoorick en Leo Vanackere, secretarissen, nemen plaats aan het bureau).

TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER

De Voorzitter. — Eerst wil ik uit naam van het Bureau en van mezelf een oprechte blijk van dank betuigen aan al de Leden van deze Raad, voor het herhaald vertrouwen.

Naar ons sympathiek oudste lid in jaren, Senator Elaut, gaat onze blijvende bewondering om zijn eruditie en charme vooral als hij midden de twee paranimfen met grote waardigheid heeft plaats genomen.

Ik wil met het oog op het volgende jaar, een paar overwegingen maken en mogelijke vernieuwingen benadrukken.

Op 20 november en 4 december eerstkomende zullen twee belangrijke debatten plaatsvinden.

Ik heb van de bevoegde Ministers kunnen bekomen dat zij hun inleidende rede vroeger zullen ter beschikking stellen. We zullen die laten drukken en veertien dagen vóór het debat aan de Leden mededelen. De fracties hebben aldus de tijd om hun overwegingen en opmerkingen voor te bereiden. De bevoegde Ministers zullen deze tussenkomsten aanhoren en daarna uitvoerig antwoorden. Aldus zal een werkelijk debat mogelijk worden.

Dit betekent meteen het begin van de invoering van de schriftelijke parlementaire procedure.

Het voordeel hiervan is dat de Leden rustig het document van de Minister kunnen bestuderen en even rustig hun repliek voorbereiden.

Ik dank bijzonder de Ministers omdat zij aan deze wens van het Bureau gevolg hebben willen geven. Ik hoop bovendien dat de vragen om uitleg, na deze eerste proef, wellicht op dezelfde wijze kunnen worden afgehandeld.

Ik stel nu voor dat de interpellanten hun vragen eveneens veertien dagen vooraf zouden mededelen en ze in een tiental minuten op het spreekgestoelte zouden samenvatten. De Minister zou aldus eveneens de tijd vinden om zijn antwoord voor te bereiden, zodat wederom een waarachtig debat zou kunnen plaatshebben.

Ik hoop dat we allen samen veel tijd zullen winnen, en dat het debat veel levendiger en nuttiger kan worden.

Een vlotte werking van de Cultuurraad is slechts mogelijk wanneer de werking van Kamer en Senaat met deze van de Cultuurraad kan samenvloeien.

Ik ben me volledig bewust van de moeilijkheden waarin vele Collega's zich bevinden die voor de moeilijke keuze staan tussen de commissievergaderingen van Kamer en Senaat en de vergaderingen van de commissies van de Cultuurraad.

Er was overeengekomen met de Voorzitters van Kamer en Senaat dat de eerste en derde dinsdagvoormiddag van de maand op een prioritaire wijze voor de commissievergaderingen van de Cultuurraad zouden worden voorbehouden; maar deze oplossing gaf geen volledig resultaat.

Er wordt naar een betere oplossing gezocht. Een nieuwe bijeenkomst van de vier Voorzitters wordt in het vooruitzicht gesteld.

Ik hoop dat na deze aanloopperiode een vlotte en definitieve regeling kan tot stand komen. (**Applaus op alle banken**)

Ik verklaar de Raad voor samengesteld.

Hiervan zal worden kennis gegeven aan de Koning, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat en de Conseil culturel de la Communauté culturelle française.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter. — Dames en Heren, nu de mandaten van de leden van het aftredend Bureau zijn hernieuwd, ben ik zo vrij U, zoals aangekondigd op de ontwerp-agenda, namens het vernieuwd Bureau voor te stellen de behandeling aan te vatten van de punten die op deze agenda voorkomen.

Is de Raad het **daarmede eens?** (*Instemming*)

Aldus is besloten.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER**Verwelkoming van nieuwe leden**

De Voorzitter. — Dames en Heren, op 9 oktober 1973 heeft de Senaat de geloofsbrieven van mevrouw Turf-De Munter onderzocht en haar tot lid van de Senaat uitgeroepen, ter opvolging van onze betreurde Collega, Minister van Staat Theo Lefèvre.

Eveneens op 9 oktober 1973 heeft de Kamer van Volksvertegenwoordigers de geloofsbrieven van de heer Vankeirsbilck onderzocht en hem tot lid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers uitgeroepen, ter opvolging van de heer Callebert die ontslag heeft genomen.

Op dezelfde datum hebben beiden de grondwettelijke eed afgelegd en daar zij tot de Nederlandse taalgroep behoren, zijn zij meteen lid geworden van de Raad.

Namens U allen heet ik mevrouw Turf-De Munter en de heer Vankeirsbilck van harte welkom in deze Vergadering. (*Applaus op alle banken*)

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

De Voorzitter. — Dames en Heren, mag ik er de aandacht van de Raad op vestigen dat, overeenkomstig artikel 10, nr. 2, van het Reglement, de commissiebureaus, zoals de commissies zelf, voor de duur van een legislatuur zijn samengesteld.

Dit in afwijking van de in Kamer en Senaat ter zake geldende regel.

— *Ter kennisgeving.*

VERSLAG**Indiening**

De Voorzitter. — De heer **A. Van Hoorick** heeft, namens de Commissie voor het reglement, het verslag ingediend over het voorstel van decreet betreffende het Cultuurpact. — nr. 112/3.

VOORSTELLEN VAN DECREET**Indiening en verzending**

De Voorzitter. — Dames en Heren, de volgende voorstellen van decreet werden ingediend en naar de bevoegde commissies verzonden:

— Voorstel van decreet van de heer **E. Raskin** houdende wijziging van het decreet van 6 juli 1973 tot instelling van een eigen vlag, een eigen volkslied en een eigen feestdag van de Nederlandse cultuurgemeenschap. — nr. 116/1.

Verzonden naar de Commissie voor het reglement.

— Voorstel van decreet van de heer **L. Van Geyt** ter aanvulling van het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen. — nr. 117/1.

Verzonden naar de Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming.

— Voorstel van decreet van de heer **J. Van Elewyck** houdende statuut van het symfonie-orkest „De Philharmonie”. — nr. 118/1.

Verzonden naar de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium.

VRAAG (Rgt. artikel 52)**Indiening**

De Voorzitter. — Dames en Heren, bij toepassing van artikel 52 van het Reglement wenst de heer **C. Van In** een mondelinge vraag te stellen aan de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over de wisselwerking tussen de Vlaamse uitzendingen voor radio en televisie en het Nederlandstalig cultureel leven te Brussel.

Deze vraag zal op de agenda van de eerstvolgende openbare vergadering worden geplaatst.

VOORSTEL VAN DECREET**Intrekking**

De Voorzitter. — Dames en Heren, tijdens de vergadering van de Commissie voor het Reglement van woensdag 3 oktober 1973, heeft de heer **M. Vanhaegendoren** zijn voorstel — nr. 23/1, van decreet tot het voorkomen van **discriminaties** ingetrokken.

VRAGEN (Rgt. artikel 52)

1. Dringende vraag van de heer C. Van Elsen tot de Ministers van Economische Zaken en van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over de taaltoestand in het Studiecentrum voor Kernenergie te Mol en de toepassing van het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen.

De Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de dringende vraag van de heer Van Elsen tot de Ministers van Economische Zaken en van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over de taaltoestand in het Studiecentrum te Mol en de toepassing van het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen.

De heer Van Elsen heeft het woord.

De heer C. Van Elsen (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, geachte Collega's, mijn vraag betreft de toepassing van het decreet van 19 juli 1973 in het Studiecentrum voor Kernenergie te Mol.

Op 8 oktober 1973 werd door de Directie van het Studiecentrum voor Kernenergie te Mol de volgende mededeling aan het personeel verstrekt :

„Tijdens zijn vergadering van 4 oktober 1973 nam het Bureau van de Raad van Beheer kennis van een mededeling van de voorzitter die verklaarde dat hij zich tot de Regering had gericht met het verzoek het S.C.K./C.E.N. als nationale instelling waarvan de werking gemeen is aan meer dan één cultuurgemeenschap erkend te zien, zoals vastgesteld bij artikel 59 bis, § 4, van de Belgische Grondwet.

Met hetzelfde schrijven verzocht de voorzitter de Regering om de van kracht zijnde reglementering inzake het gebruik der talen op het S.C.K./C.E.N. te mogen handhaven, gedurende de periode van onderzoek inzake deze erkenning. ”

Tijdens vroegere interpellaties in beide Wetgevende Kamers en in antwoord op schriftelijke parlementaire vragen heeft de Minister van Economische Zaken verklaard, dat het Studiecentrum voor Kernenergie een privaatrechtelijke instelling is. Deze principiële verklaring had enkel en alleen tot doel het Studiecentrum voor Kernenergie te onttrekken aan de taalwetgeving van 1963 op de openbare diensten.

Vandaag wordt wederom getracht aan het statuut van het Centrum een ander karakter te geven om het decreet betreffende de vernederlandsing van het bedrijfsleven te omzeilen.

Anderzijds mag nogmaals in het licht gesteld worden, dat de voorzitter van de Raad van Beheer, de Franstalige secretaris-generaal van het Ministerie van Economische Zaken is.

Graag ontvang ik van de Ministers een antwoord op de volgende vragen :

1. Welk is het wettelijk statuut van het Studiecentrum voor Kernenergie te Mol?
2. Is het decreet betreffende de vernederlandsing van het bedrijfsleven van toepassing op het Studiecentrum voor Kernenergie?
3. Oordelen de Ministers het niet hoogst noodzakelijk de op de Franse taalrol ingeschreven voorzitter van de Raad van Beheer van het Studiecentrum voor Kernenergie te vervangen door een Nederlandstalige voorzitter, die, indien het een ambtenaar is, minstens zou moeten ingeschreven zijn op de Nederlandse taalrol? (**Applaus op de banken van de Volksunie**)

De Voorzitter. — De heer Claes, Minister van Economische Zaken, heeft het woord.

De heer W. Claes (Minister van Economische Zaken) (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, ziehier het antwoord op de eerste vraag nopens de rechtstoestand van het Studiecentrum voor Kernenergie te Mol.

Het Studiecentrum voor Kernenergie is een instelling van openbaar nut. Het werd in het leven geroepen en georganiseerd, en het wordt beheerd overeenkomstig de bepalingen der Wet van 27 juni 1921, wet waarbij aan de verenigingen zonder winstoogmerk en aan de instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend.

Algemeen wordt aangenomen, dat deze rechtsvorm van de instelling tot het privaatrecht behoort, en de aldus in het leven geroepen instelling niet het kenmerk van een openbare instelling verleent (Zie in dit opzicht het „ Répertoire pratique de droit belge”, blz. 783, nr. 3).

Buiten kijf staat, dat het vraagstuk van de rechtstoestand vaak werd aangevoerd t.o.v. de bepalingen der wet van 2 augustus 1963 op het gebruik van de talen in bestuurszaken. Ik houd staande, evenals mijn voorgangers trouwens, dat deze wetsbepalingen voor het Studiecentrum voor Kernenergie niet gelden, in de mate waarin ze betrekking hebben op de organisatie der diensten, op de rechtstoestand van het personeel en op de door dit laatste verworven rechten.

Het Studiecentrum voor Kernenergie is inderdaad noch een concessiehouder noch een instelling exclusief belast met een opdracht eigen aan de publieke sector, noch een organisme waar de hiërarchische autoriteit uitgeoefend wordt door een regeringsgelastigde. Het Studiecentrum voor Kernenergie bezit dus kennelijk niet de karakteristieken eigen aan openbare diensten.

Ik bevestig dus, dat de Wet van 2 augustus 1963 niet toepasselijk is op de interne organisatievraagstukken van het Studiecentrum voor Kernenergie, inzonderheid wat de instelling van taalformaties betreft.

De tweede vraag houdt verband met het al of niet toepassen van het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen op het Studiecentrum voor Kernenergie.

Het Studiecentrum voor Kernenergie is als instelling van openbaar nut, waarvan de **onderzoeks-** en ontwikkelingsbedrijvigheid de gehele nationale gemeenschap ten goede komt, ongetwijfeld een „nationale instelling waarvan de werking gemeen is aan meer dan één cultuurgemeenschap” in de zin van artikel 59 bis, §4, der Grondwet.

De Regering is voornemens snel een wetsontwerp tot aanwijzing van de nationale en internationale instellingen ten opzichte waarvan de decreten der Cultuurraden geen wetskracht bezitten, in te dienen; in dit wetsontwerp zal ook het Studiecentrum voor Kernenergie worden voorgesteld.

Wat de periode betreft, die zich situeert tussen de datum van publikatie van het decreet en van bedoelde wet is de regering van oordeel dat, geredelijkwijz gesproken de **vóór** de publikatie van het decreet vigerende wetgeving van kracht moet blijven.

Laat ik eindelijk onderstrepen dat de wettelijke voorschriften inzake taalgebruik in de onderneming en ten opzichte van derden door het Studiecentrum voor Kernenergie steeds nauwgezet werden nageleefd. Ik doel hier inzonderheid op artikel 52 der Wet van 2 augustus 1963.

Ten derde was er de vraag over de vervangin van de voorzitter van het Studiecentrum voor 4 ernenergie.

Het Studiecentrum voor Kernenergie is klaarblijkelijk een nationale instelling. Binnen het raam van het huidige nucleaire beleid, krijgt een onderzoeksinstelling als het Studiecentrum voor Kernenergie door deel te nemen aan talrijke multinationale programma's, eigenlijk eveneens een internationaal karakter.

Vandaar dat de voorzitter van het Studiecentrum voor Kernenergie noodzakelijkerwijze ten minste volkomen tweetalig moet zijn, ongeacht of hij tot de openbare sector behoort of niet.

Algemeen bekend is, dat de heer Baeyens, voorzitter van het Studiecentrum voor Kernenergie, aan deze vereiste voldoet, niet alleen ten opzichte van de reglementering maar eveneens en vooral in de werkelijkheid.

In die omstandigheden, antwoord ik zonder omwegen dat ik geenszins van plan ben de Voorzitter van het Studiecentrum voor Kernenergie te vervangen. (**Applaus op de socialistische banken**)

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

2. Mondelinge vraag van mevrouw H. De Backer-Van Ocken tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over de gevolgen van de toetreding van de Sovjetunie tot de Universele Auteursrecht-Conventie en Bijgevoegde Protocollen, ondertekend te Genève op 6 september 1952, met betrekking tot de publikatie van werken van Sovjetauteurs in het buitenland.

De Voorzitter. — Dames en Heren, wij gaan thans over tot de behandeling van de mondelinge vraag van Mevrouw De Backer-Van Ocken tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over de gevolgen van de toetreding van de Sovjetunie tot de Universele Auteursrecht-Conventie en Bijgevoegde Protocollen, ondertekend te Genève op 6 september 1952, met betrekking tot de publikatie van werken van Sovjetauteurs in het buitenland.

Mevrouw De Backer-Van Ocken heeft het woord.

Mevrouw H. De Backer-Van Ocken (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Dames en Heren, niettegenstaande de ontspanning in de internationale **Oost-West-politiek**, wordt in de Sovjetunie het vrije woord nog immer aan banden gelegd.

Een vooraanstaand Sovjetburger en Russisch geleerde A. Sakharov, wendde zich rechtstreeks tot het Amerikaanse Congres om een waarschuwend stem te laten horen en tot grote voorzichtigheid aan te manen in deze ontspanningspolitiek. Hij pleitte vooral voor vrije emigratie van Sovjetburgers, zowel Joden als niet-Joden, en klaagde aan dat mensen van allerlei nationaliteiten geen toestemming krijgen om Rusland te verlaten en bij aandringen terecht komen in gevangenissen en psychiatrische instellingen.

Bijna met de moed der wanhoop hebben de laatste weken zowel A. Sakharov als A. Soljenitsyn, de menselijke en intellectuele verdrukking in hun land aangeklaagd. Nu er steeds meer gesproken wordt over betere betrekkingen met de Sovjetunie en Oost-Europa, is het nodig om in dit nieuwe klimaat van Westerse zijde te protesteren tegen de morele en fysische vervolgingen van zogenaamde dissidenten. Het streven naar internationale ontspanning mag immers niet gepaard gaan met een strenger optreden in Rusland tegen diegenen die pleiten voor meer menselijkheid en zich verzetten tegen partijdictatuur en intellectuele onderdrukking. Een typisch probleem in deze orde van denken wordt gesteld door de gevolgen van de toetreding van de Sovjetunie tot de Universele **Auteursrecht-Conventie**. De werken van bovengenoemde en andere eminente schrijvers konden immers **totnogtoe** in het Westen worden uitgegeven.

Nu het USSR op 27 februari 1973 is toegetreden tot de Universele Auteursrecht-Conventie, ook genoemd Conventie van Genève, bestaat de vrees

dat bedoelde werken in het Westen niet meer kunnen gepubliceerd worden.

Andrei Sakharov en vijf andere Sovjetgeleerden en schrijvers richtten een open brief aan de UNESCO waarin gezegd werd dat die toetreding voor de Sovjetauteurs zelf veeleer nefaste gevolgen kan hebben. De schrijvers van deze brief meenden dat de Sovjetcensuur, steunende op de Conventie van Genève, zich nu tot de hele wereld zal kunnen uitbreiden.

Dat die vrees niet ongegrond was bleek uit de verklaringen van Boris Stukhalin, voorzitter van de Staatscommissie voor de uitgeving en het verspreiden van boeken, die op een persconferentie ter gelegenheid van de toetreding van de Sovjetunie tot de Universele Conventie verklaarde, dat dank zij de bepalingen van de Conventie beperkingen zouden kunnen worden opgelegd aan de publikatie van werken van non-conformistische auteurs in het Westen.

Betekenisvol is ook het decreet van 21 februari 1973 van het Presidium van de Opperste Sovjet dat het artikel 98 van de „Principes van het burgerlijk recht van de Sovjetunie” als volgt vervolledigt:

„De procedure van de overdracht, door een auteur, staatsburger van de USSR, van het gebruiksrecht van zijn werk in het buitenland, wordt bepaald door de wetgeving van de USSR”. Het is duidelijk dat een wetgeving gepland werd om de auteur te verplichten bij deze procedure gebruik te maken van de diensten van een officiële instelling, zoals reeds de hele buitenlandse handel via officiële instellingen verloopt. Bij deze gelegenheid kan de censuur erop toezien dat niet-conformistische werken geen kans krijgen.

Het is thans zover. De Sovjetunie heeft begin september 1973 een bureau voor auteursrechten opgericht, en dit ter bescherming van de rechten van Russische en buitenlandse schrijvers. De oprichting vloeit voort uit de toetreding van Moskou tot de internationale conventie inzake het auteursrecht.

Hoofd van het nieuwe bureau is Boris **Pankin**, tot dusver hoofdredacteur van het blad „**Komsomolskaja Pravda**”. In de aankondiging van Tass werden slechts weinig bijzonderheden gegeven over opzet en werkwijze van het nieuwe bureau, maar duidelijk werd onderstreept dat een Sovjetauteur zich blootstelt aan strafrechtelijke vervolging, zodra hij het monopolie van het nieuw staatsbureau ontduikt.

Tass verklaarde verder dat een nieuwe wet het vertalen van „literatuur” zonder toestemming van de schrijver, onwettig maakt. Deze wet hangt ten nauwste samen met het nieuwe auteursrechtenbureau. In samenhang met de status van de Sovjetunie als lid van de internationale conventie voor het auteursrecht, houdt deze wet in, dat de Sovjetregering een uitgever kan beschuldigen van inbreuk op de regels van de conventie, zodra een Russische auteur ontkent dat hij de bewuste uitgever toe-

stemming tot publikatie heeft gegeven. Als een schrijver daarentegen toegeeft dat hij wel zijn fiat heeft gegeven aan publikatie in het Westen — en daarmee impliciet laat blijken dat Russische auteursrechtenbureau te hebben omzeild — stelt hij zich automatisch bloot aan strafvervolging.

Op deze manier snijdt het mes aan twee kanten en is de Sovjetunie technisch gesproken in staat de publikatie van Sovjetauteurs in het buitenland te controleren.

Dit kan dus betekenen dat in de toekomst de wereldliteratuur meesterwerken zou moeten missen van Akhmatova, Pasternak, Soljenitsyn, Tvardonski, Bek en vele andere auteurs, componisten, schilders, historici, enz.

Ik zou dan ook aan de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden willen vragen de middelen te onderzoeken die de USSR er zouden kunnen toe bewegen af te zien van haar voornemen te steunen op de Auteursrecht-Conventie om de verspreiding te beletten van werken van non-conformistische Russische auteurs. We pleiten evident niet voor een terugkeer naar een voorbije politiek van de koude oorlog, maar we pleiten wel voor de vrije meningsuiting van intellectuelen, die geenszins hun vaderland willen verlaten en evenmin het socialisme, maar die wel fundamenteel menselijke rechten verdedigen, onzinnige censuur bestrijden, meningsvrijheid bepleiten en overantwoorde willekeur aanklagen. Het komt immers huichelachtig over wanneer men op het wereldforum ontspanning bepleit en in eigen land tot een steeds hardere onderdrukking overgaat. Wij kunnen op dit vlak de woorden van Heinrich Böll onderschrijven, die in een interview met de Keulse radiozender voor grotere bewegingsvrijheid voor de Sovjetrussische dissidenten-intellectuelen pleitte. Hij zei dat als dezen zich vrij naar het Westen konden begeven, ze opvattingen zouden verwerven die ten slotte de Sovjetunie ten goede zouden komen. Contacten van het Westen met het Russische denken en van de Russische denkers met de Westerse wereld, kunnen slechts het wederzijds begrip en de daaruit voortvloeiende ontspanning ten goede komen.

Met het doel een grotere bewegingsvrijheid van Russische auteurs te verkrijgen en de verspreiding van werken van non-conformistische schrijvers in het Westen mogelijk te laten, vragen we de Minister eventueel contact te nemen met zijn Collega van Buitenlandse Zaken om alle stappen te doen die hij nuttig oordeelt.

Ik dank hem hierom bij voorbaat. (**Applaus op de banken van de C. V.P.**)

De Voorzitter. — De Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

De heer J. Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden) (**op het spreek-**

gestoelte). — Ik dank Mevrouw De Backer voor de zeer gedocumenteerde vraag die zij mij heeft gesteld.

Het auteursrecht gaat wellicht aan de belanstelling van het grote publiek voorbij, maar het kan niet worden ontkend dat het een niet onbelangrijk instrument van cultuurpolitiek is.

Op de eerste plaats waarborgt het auteursrecht het materiële bestaan van de kunstenaar. De materiële voordelen verbeteren echter in niet minder belangrijke mate de materiële voorwaarden waardoor de kunstenaar zich kan veroorloven scheppend werk te verrichten.

Ik zie in het auteursrecht ook een morele erkenning van de gemeenschap van de bijdrage die de kunstenaar aan die gemeenschap levert.

Om die redenen lagen de Westerse landen aan de basis van de internationale overeenkomsten die het auteursrecht regelen.

In 1968 werd de Berner Conventie gesloten : in 1952 de Universele Auteursrecht-Conventie.

Tot 1973 heeft de Sovjet-Unie zich onthouden tot deze Conventie toe te treden.

Het is dus een verrassend feit te noemen dat de USSR in mei laatstleden van haar traditionele politiek heeft afstand gedaan. We kunnen dit alleen maar toejuichen.

Hoewel het om een binnenlandse aangelegenheid gaat kon de Westerse wereld uiteraard niet ongevoelig blijven voor de toepassing van deze Conventie door de USSR.

Het is duidelijk dat zij deze Conventie interpreteert volgens de beginselen die volgens haar, eraan ten gronde liggen. Die beginselen waren en zijn: de bescherming van de auteur door het hem toekennen van een rechtvaardige vergoeding voor zijn werk en het vrije verkeer en de vrije verspreiding van de kunstwerken.

Het geachte Lid steunt haar informatie over de binnenlandse toepassing van de Conventie door de USSR op gegevens van particuliere Sovjet-burgers. Deze berichten zijn weliswaar niet officieel bevestigd maar het is inderdaad niet uitgesloten dat de wijze waarop de USSR de Conventie interpreteert niet strookt met de geest die aan de basis ligt van de Conventie. Indien de aanklachten en geruchten bewaarheid worden dan zou door de Conventie een nog strengere binnenlandse controle op de informatieverspreiding mogelijk worden.

Het is duidelijk dat hiermede een situatie zou ontstaan die het tegenovergestelde is van wat de Conventie beoogt.

Juist omdat de in Oost en West bestaande maatschappelijke en politieke systemen grondig van elkaar verschillen is het noodzakelijk de **toepassings-**modaliteiten met zorg te onderzoeken.

Ik moet er echter onmiddellijk aan toevoegen dat het op dit ogenblik niet gemakkelijk is een juist oordeel te vormen over de praktische gevolgen die te toetreding van de USSR tot deze Conventie zal hebben.

De toetreding van Rusland tot deze Conventie dateert inderdaad pas van 27 februari 1973.

Over de werking van het zopas opgerichte Russisch bureau voor auteursrechten is, zoals het geachte Lid zelf opmerkte, nog maar weinig bekend. Ik kan het geachte Lid verzekeren dat België samen met andere landen, die lid zijn van de Conventie zal waken voor de toepassing van de bepalingen ervan.

Er **weze** bovendien aan herinnerd dat de „ Conferentie voor Europese Veiligheid en Samenwerking” naar formules zoekt om de culturele uitwisselingen tussen Oost en West te bevorderen en uit te breiden. Het zal het geachte Lid bekend zijn dat mijn Collega van Buitenlandse Zaken op de Conferentie te Helsinki in die zin een pleidooi heeft gehouden.

Ik zal er bij mijn Collega van Buitenlandse Zaken op aandringen deze zaak van nabij te volgen en mij zowel als de Cultuurraad te informeren.

Welke buitenlandse protectiemaatregelen de USSR ook moge nemen, ik mag U verzekeren dat ook ons klein land zich zal blijven kanten tegen maatregelen die het vrij verkeer van intellectuele goederen aan banden legt.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN DECREET (Mevrouw H. De Backer-Van Ocken) betreffende het Cultuurpact

Algemene beraadslaging

De Voorzitter. — Aan de orde is het voorstel van decreet betreffende het Cultuurpact.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Van Hoorick, verslaggever, heeft het woord.

De heer A. Van Hoorick. — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, **vóór** het parlementair verlov hebben Kamer en Senaat het voorstel van wet betreffende het Cultuurpact goedgekeurd. Thans wordt het Cultuurpact ook onder de vorm van een voorstel van decreet aan de goedkeuring van de Cultuurraad voorgelegd.

Een vraag die hierbij onmiddellijk kan worden gesteld is of er nog een decreet, uiteraard een decreet in elk van beide Cultuurraden, nodig is vermits er reeds een wet is goedgekeurd geworden. Op één lid na was uw Commissie van het Reglement de mening toegedaan dat zowel een decreet als de wet vereist is.

Er was een wet vereist onder andere omdat het Cultuurpact heel wat verplichtingen oplegt aan de ondergeschikte besturen. Wat dan geen betwistingen meer kan uitlokken vermits deze verplichtingen bij de wet worden geregeld.

Er is echter ook een decreet nodig omdat het Cultuurpact uiteraard een reeks aangelegenheden

behandelt die onder de cultuurautonomie vallen en bijgevolg tot de bevoegdheid van de Cultuurraden behoren. Door naast de wet ook een gelijkkluidend decreet goed te keuren geven de Cultuurraden als dragers van de cultuurautonomie hun wil te kennen zich bij het Cultuurpact aan de sluiten.

Geachte Collega's, het is mogelijk hiervan een juridische kluit te maken. De Cultuurpactcommissie die 21 vergaderingen wijdde aan de voorbereiding van het Cultuurpact heeft dit willen vermijden door reeds destijds voorop te stellen dat het Cultuurpact zowel in een wet als in een decreet, in de twee Cultuurraden, zou worden gegoten en voorgesteld. Een tweede vraag die dan onmiddellijk in uw Commissie van het Reglement werd gesteld is of het decreet betreffende het Cultuurpact in zijn bepalingen en tekst kan afwijken van de wet die werd goedgekeurd.

Is het mogelijk, is het wenselijk sommige bepalingen van de wet bijvoorbeeld inzake het voorkomen van discriminaties te verbeteren in de zin van een verscherping?

Er werden namelijk in die zin amendementen ingediend.

Uw Commissie heeft gemeend dat dit decreet niet mag afwijken van de wet.

Waarom niet? Omdat het Cultuurpact steunt op het beginsel van de wederkerigheid, wederkerigheid in de bescherming van de ideologische en filosofische minderheden, namelijk van de vrijzinnige minderheid in de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de gelovige minderheid in de Franse **Cultuurgemeenschap** van ons land. Het is steunend op deze werkerigheid, dat op het nationale vlak het Cultuurpact kon tot stand komen.

Het ligt dan ook voor de hand dat de grondslag zelf van het Cultuurpact in het gedrang zou komen wanneer eenzijdig in één van de Cultuurraden de tekst van de wet zou worden gewijzigd. Hiervan uitgaande meende uw Commissie dat men er zich moet voor hoeden wijzigingen naar de vorm aan het decreet aan te brengen. De enige vormwijziging die werd aangebracht is die in artikel 11 waar de woorden „activiteiten gericht op een gehele **cultuurgemeenschap**” werden vervangen door „activiteiten gericht op de gehele cultuurgemeenschap”, vermits het duidelijk is dat het decreet van de Nederlandse Cultuurraad van toepassing is op de Nederlandse Cultuurgemeenschap en niet op een gemeenschap.

Dat uw Commissie in de reeds geschetste optiek geen amendementen aanvaardde en bijgevolg het decreet gelijkkluidend met de wet wenste te houden, betekent niet dat zij het ten gronde oneens zou zijn met sommige amendementen die werden voorgesteld. Elke wet trouwens is voor verbetering vatbaar. Aldus heeft de heer Vanhaegendoren amendementen ingediend die slaan op de vaste nationale Cultuurpactcommissie en die niet in strijd blijken te zijn met de algemene lijnen die voor het functioneren van

deze vaste nationale Cultuurpactcommissie werden aangenomen. Het is uw commissie voorgekomen dat dit soort amendementen van de heer **Vanhaegendoren** eventueel in het huishoudelijk reglement van de vaste nationale Cultuurpactcommissie zouden kunnen worden opgenomen. Inderdaad, vermits de leden van de vaste nationale Cultuurpactcommissie door de Cultuurraden moeten worden verkozen, overeenkomstig de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties, kunnen deze leden best zelf in het huishoudelijk reglement uitmaken of zij, zoals de heer **Vanhaegendoren** heeft voorgesteld in zijn amendement, eerst uitspraak zullen doen over de ontvankelijkheid van een klacht of nog over de wenselijkheid van een minderheidsnota, indien er geen eenparig advies betreffende een klacht wordt uitgebracht.

Door de heer Vanhaegendoren werd ook een amendement ingediend dat tot doel heeft nog andere dan ideologische of filosofische discriminaties te voorkomen. Hoe sympathiek dit ook moge schijnen, toch heeft uw Commissie gemeend dat dit amendement het Cultuurpact te buiten gaat vermits het pact zich heeft beperkt tot de eventuele ideologische en filosofischediscriminaties.

Indien men verder wil gaan en ook andere **discriminaties** wil voorkomen, zou zulks enkel kunnen gebeuren door een nieuwe of een aanvullende overeenkomst tussen de partijen die het Cultuurpact hebben afgesloten met aansluiting eventueel van de ene partij die er buiten bleef.

In artikel 10 van de Wet en van dit voorstel van decreet wordt gehandeld over de regels inzake erkenning en subsidiëring van geregelde **cultuuractiviteiten**, regels die slechts mogen worden vastgesteld krachtens een decreet of krachtens een beraadslaging van een vertegenwoordigende vergadering van een andere overheid, gemeenteraad, provincieraad en dies meer.

Er moet op gewezen worden dat ter zake nog geen decreet bestaat en dat de Cultuurraad nog niet in het bezit is van een ontwerp noch van een voorstel van decreet. Het ontbreken van dit decreet kan, naar de opinie van uw Commissie van het Reglement, vanzelfsprekend slechts voorlopig zijn. Dit geldt tevens voor de beraadslaging van de andere vertegenwoordigende vergaderingen.

Geachte Collega's, voor de andere opmerkingen die in uw Commissie werden gemaakt, verwijs ik naar het verslag, vermits zij van ondergeschikt belang zijn.

In deze korte inleiding heb ik de mening van uw Commissie van het Reglement vertolkt en aange-toond waarom en in welke geest de amendementen die werden ingediend, door uw Commissie werden afgewezen.

De Voorzitter. — De Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

De heer J. Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden) (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, geachte Collega's zoals ik reeds de gelegenheid had in de Kamer van Volksvertegenwoordigers spreek ik er ook voor de Vergadering van de Cultuurraad mijn waardering over uit dat het tot stand komen van het Cultuurpact nu ook door een decreet kan worden bekrachtigd.

De huidige Regering zag bij haar tot stand komen het afsluiten van dit pact en de bekrachtiging ervan door wet en decreet, als een belangrijk onderdeel van haar politiek.

Ik wens derhalve, namens de Regering, hulde te brengen aan de initiatiefnemers, Mevrouw De Backer, de heren Van Elewyck, De Croo en Van Geyt.

Dat dit decreet vandaag reeds aan de orde staat in de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, is te danken aan de inzet van de Voorzitter van deze Hoge Vergadering, de heer Vandekerckhove.

Ik ben in de gelegenheid geweest een deel van de besprekingen in de Commissie van het Reglement bij te wonen en ben getuige geweest van de grote ernst en de degelijkheid waarmee de tekst werd onderzocht.

De bespreking werd op een voortreffelijke wijze door de verslaggever, de heer Van Hoorick, samengevat. Ik wens ook mijn waardering uit te spreken voor de opbouwende geest, waarin ook de leden van de oppositie dit voorstel hebben benaderd en in de commissie goedgekeurd.

Zoals ik reeds in de Kamer heb gezegd beschouw ik het als een winstpunt in de werking van de parlementaire democratie, dat dit voorstel volledig is uitgegaan van de Cultuurraad.

Ik meen ook dat het noodzakelijk was dat de Cultuurpactwet ook door een decreet van de Cultuurraad werd bekrachtigd. De verslaggever heeft er inderdaad terecht op gewezen dat een wet niet volstaat. Tachtig procent van de aangelegenheden die in het Cultuurpact worden behandeld, behoren in feite tot de bevoegdheden van de Cultuurraden.

Wel heb ik begrip gehad voor het standpunt van bepaalde leden die op bepaalde terreinen de Cultuurpactwet nog wensten te amenderen en te verbeteren. Perfecte wetten bestaan niet en naarmate de tijd verstrijkt ziet men duidelijker in teksten. In het voorliggend geval van het decreet geloof ik dat de Commissie het bij het rechte eind had, zo weinig mogelijk wijzigingen aan de tekst van de wet aan te brengen.

De Cultuurpactwet behelst immers een nationaal pact. De eerste bedoeling van de initiatiefnemers is geweest, het ideologisch evenwicht dat in ons land doorheen de evolutie van onze nationale geschiedenis geleidelijk is opgebouwd, niet in gevaar te brengen door de nieuwe staatkundige ontwikkeling,

met name de instelling van de culturele autonomie en de autonome bevoegdheid door de grondwetgever toegekend aan de Cultuurraden.

Het decreet is slechts noodzakelijk omdat de materies die in de wet werden opgesomd en waarvan de wet de toepassing oplegt, in feite behoren tot de bevoegdheid van de Cultuurraden. Het is dus vanzelfsprekend dat de decreten van de Nederlandse Cultuurraad dezelfde waarborgen — niets meer en niets minder — moeten bieden dan de waarborgen die straks zullen bekrachtigd worden door het decreet van de Franse Cultuurraad.

Wat het door de heer Vanhaegendoren voorgestelde amendement op artikel 11 betreft, meen ik dat het antwoord duidelijk en eenvoudig kan zijn. Het verslag heeft de betekenis van het woord „gelijktijdig” reeds verduidelijkt.

De in artikel 11 voorgestelde vormen van tegemoetkoming door de overheid zijn uiteraard niet beperkend; er kunnen in de toekomst andere vormen van tegemoetkoming bijgevoegd worden, op voorwaarde dat deze in een decreet worden opgenomen, zoals de Wet en het decreet op het Cultuurpact bepalen. Overigens blijft de tweede paragraaf van artikel 10 steeds van toepassing, waarin wordt vermeld dat bij ontstentenis van subsidiëringsregels alle toelagen en voordelen via een speciale begrotingspost op naam moeten ingeschreven zijn.

De heer Vanhaegendoren pleitte ook voor een uitbreiding van de vormen van discriminatie. Ik ben van mening dat een wet duidelijk moet zijn en geen aanleiding mag geven tot eindeloze disputen over de interpretatie ervan. Wat van belang is, is de geest van de toepassing, zoals die aan de basis lag van het Cultuurpact.

Er zal zich, via de Nationale Cultuurpactcommissie, geleidelijk een jurisprudentie ontwikkelen. Deze jurisprudentie zal ongetwijfeld belangrijk zijn omdat zowel de wet als het decreet over zeer ingewikkelde materies handelen.

Ik wil overigens van deze gelegenheid gebruik maken om de leden van de Cultuurraad in te lichten over de stand van zaken in verband met de decreten, die moeten worden opgesteld in toepassing van de Cultuurpactwet en het Cultuurpactdecreet.

Zowel de adviserende raden in de schoot van het departement, als mijn administratie en kabinet, werken onverwijld aan het tot stand komen van goede teksten. Het opstellen van teksten is één zaak, het opstellen van goede teksten is een tweede, naar mijn gevoel de belangrijkste. Immers, nu alle koninklijke besluiten die betrekking hebben op toelagen, die erkenningen vastleggen en de subsidiëeringscriteria, nu al deze besluiten in wetteksten moeten worden omgezet, wordt het duidelijk dat aan deze tientallen besluiten — zoals deze in de voorbije twintig jaar tot stand zijn gekomen — soms op een empirische wijze — nogal wat viel aan te merken. Bovendien zijn de adviserende instanties en ook de belanghebbenden het niet steeds eens

over de wijze waarop de subsidiëring van het culturele werk moet worden aangepakt.

In de belangrijke sector van de volksontwikkeling en van de jeugd zijn op dit ogenblik voorontwerpen van decreet beschikbaar, die in behandeling zijn in de schoot van de Regering. Deze teksten zijn na grondige besprekingen opgesteld en zijn het resultaat van de gedachtenwisseling met vele betrokkenen. Toch moet het mij van het hart dat de teksten, zoals zij nu voorliggen, mij niet geheel bevredigen. Iedereen die bij het culturele werk en de subsidiëring is betrokken, weet uit ervaring hoe uiterst ingewikkeld het vroegere systeem van betoelaging was. De procedure schiep een berg van paperassen, waaronder de verenigingen gebukt gaan.

Ik spreek dan nog niet van de laattijdigheid waarmee zeer vele subsidies worden uitbetaald.

Ik heb mij, bij het binnenkomen op het **cultuur**-departement, wel eens de vraag gesteld of de administratieve kosten voor het berekenen en uitkeren van toelagen, niet hoger liggen dan het bedrag van de feitelijke toelage zelf. Deze moeizame procedure kunnen en mogen wij niet consacreran in een decreet.

Al is de kritiek op de voorbije procedure misschien gemakkelijk, moeilijker wordt het om een beter systeem in de plaats te stellen; een systeem dat bovendien nog moet voldoen aan de criteria van de Cultuurpactwet.

Ik moet dus, om die redenen en om geen andere, enige clementie inroepen indien op dit ogenblik de voorontwerpen van decreet slechts druppelsgewijze bij de Cultuurraad worden neergelegd. Bovendien moet ik er op wijzen — wat voor niemand een geheim is — dat de wettelijke procedure, de consultatie van de Raad van State, van de Inspectie van Financiën, enz. — geen sinecure is en een tijdrovende bezigheid.

In elk geval zullen op het Bureau van de **Cultuur**-raad weldra worden neergelegd, zeer belangrijke decreten in verband met de Monumentenzorg en de Landschapsbescherming, in verband met de Openbare Lectuurvoorziening, in verband met de Gemeentelijke Culturele Raden, de Dramatische Kunst, de Volksontwikkeling en het Jeugdwerk.

Al de voorontwerpen van decreet hebben angstvallig rekening gehouden met de clausules van het Cultuurpact. Uit deze ontwerpen zal de Vergadering kunnen opmaken dat het de Regering ernst is om met de draagwijdte van het Cultuurpact rekening te houden en de toepassing ervan, zo naar de letter als naar de geest, nauwgezet uit te voeren.

Daarom zou het mij ten eerste verheugen indien deze Hoge Vergadering eenparig het voorstel van decreet op het Cultuurpact zou kunnen stemmen, zoals het door de Commissie werd aangenomen. **(Applaus op alle banken)**

De Voorzitter. — De heer Vanhaegendoren heeft het woord.

Vraag tot verdaging en vraag tot raadpleging van de Raad van State

De heer M. Vanhaegendoren (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, geachte Collega's, het was reeds in 1969 dat uw dienaar het voorstel deed dat er een Cultuurpact zou tot stand komen. Men heeft toen geoordeeld dat het pas kon geconcipeerd worden na de culturele autonomie en later heeft men het uit vrees voor de culturele autonomie doorgezet.

Wij zijn onvoorwaardelijke partijgangers van het Cultuurpact tot het vermijden van cultuurstrijd omdat cultuurvrede een conditio sine qua non is voor de autonomie van onze beide volken.

Maar dit gezegd zijnde, menen wij dat het voorstel van decreet, dat aan de Vergadering voorgelegd wordt, niet zindelijk is wat de tekst betreft.

Wij weten niet of de Franse Cultuurraad de wet ne varietur in decreet zal omzetten, zoals wij uitgenodigd worden dit te doen.

Onzindelijkheid in de tekst blijkt bijvoorbeeld uit artikel 22 waar onze Nederlandse Cultuurraad er toe uitgenodigd wordt, het terrein van de Franse Cultuurraad te betreden. Ik lees : „ De Commissie bestaat uit 26 vaste leden en 26 plaatsvervangende leden waarvan 13 Nederlandstalige vaste leden en 13 Franstalige vaste leden, alsmede 13 Nederlandstalige plaatsvervangende leden en 13 Franstalige plaatsvervangende leden.

De Franstalige vaste en plaatsvervangende leden worden gekozen door de Cultuurraad voor de Franse Cultuurgemeenschap, de Nederlandstalige vaste en plaatsvervangende leden worden gekozen... enz”

De heer A. Van Hoorick. — Er zijn nog Duitse leden ook.

De heer M. Vanhaegendoren. — Wij worden uitgenodigd om te decreteren wat de Franse Cultuurraad zou doen.

Gelet op deze en andere onzindelijkheden in de tekst ben ik zo vrij de voorafgaande vragen te stellen, namelijk :

1° uitstel om na te gaan wat de Franse Cultuurraad, die nu momenteel in Luik vergadert, zal doen of, eventueel, overleg te plegen desaan gaande met de Franse Cultuurraad ;

2° de tekst van het decreet voor te leggen aan de deskundigheid van de Raad van State.

Voor deze motieven, Mijnheer de Voorzitter, vraag ik dat dit punt van de agenda zou uitgesteld worden.

De Voorzitter. — Dames en Heren, u hebt de uiteenzetting van de heer Vanhaegendoren gehoord. Er werden twee vragen gesteld : er is een vraag tot verdaging en een vraag tot raadpleging van de Raad van State.

Mag ik eerst de geachte Vergadering vragen wat haar mening is in verband met de verdaging? De heer De Croo heeft het woord.

De heer H. De Croo. — Mijnheer de Voorzitter, wat de verdaging betreft ben ik de mening toegedaan dat die verdaging zich niet opdringt maar dat wij nu het debat kunnen verderzetten tot en met de stemming. Wat de tweede vraag betreft, namelijk om het decreet voor te leggen aan de deskundigen van de Raad van State, meen ik ook dat dit niet noodzakelijk is en dat wij het debat best voortzetten tot en met de stemming.

De Voorzitter. — De heer Blanckaert heeft het woord.

De heer K. Blanckaert. — Mijnheer de Voorzitter, ik zou het voorstel van de heer De Croo willen steunen, uitgaande van de idee dat dit decreet gedragen wordt door de politieke wil om het zo vlug mogelijk door deze Vergadering zelf tot decreet te maken.

De heer J. Van Elewyck. — Mijnheer de Voorzitter, onze fractie sluit zich aan bij de vraag van de heer De Croo.

De Voorzitter. — Mijnheer Vanhaegendoren, houdt u uw voorstel tot verdaging en verzending naar de Raad van State staande?

De heer M. Vanbaegendoren. — Ik vraag de stemming.

Stemming over de vraag tot verdaging

De Voorzitter. — Ingevolge het Reglement zal hierover gestemd worden bij zitten en opstaan. De voorstanders van de verdaging worden verzocht recht te staan. **(Een aantal leden van de Volksunie staat recht)**

De tegenstanders van de verdaging worden verzocht recht te staan. **(De overgrote meerderheid van de leden staat op)**

Er is dus duidelijk een meerderheid in het voordeel van de niet-verdaging.

Vraag tot verzending naar de Raad van State

De Voorzitter. — Wordt er aangedrongen voor de tweede procedure, dat wil zeggen voor de stemming over de raadpleging van de Raad van State? De heer Baert heeft het woord.

De heer F. Baert. — Mijnheer de Voorzitter, ik denk dat het nuttig is dat wij ons hierover bezinnen en dat diegenen die in deze Raad bekommerd zijn om de zindelijkheid van de wijze waarop wij decreten maken, bij het lezen van sommige artikelen ook wel de wenkbrauwen hebben gefronst.

Wij stellen in dit decreet inderdaad Franstalige leden van de Cultuurpactcommissie aan en dat lijkt mij in strijd met de wettelijke bevoegdheid van de Cultuurraad. Het ware een kleine moeite geweest dit in de Commissie reeds te wijzigen zonder af te wijken, van de grond of de bedoelingen van dit Cultuurpact, die tekst derwijze op te stellen dat wij ons niet gaan bezig houden met zaken als de aanstelling van de Franstalige leden, iets wat hetzij aan de Franstalige Cultuurraad, hetzij aan de nationale wetgever moet worden overgelaten.

De Voorzitter. — De heer De Croo heeft het woord.

De heer H. De Croo. — Mijnheer de Voorzitter, waarde Collega's, over de doeltreffendheid van het raadplegen van de Raad van State kan veel worden gezegd, ook voor andere decreten.

Wat deze aangelegenheid betreft, komt het mij voor dat het achtbaar Lid dat in de Commissie amendementen heeft neergelegd namens zijn fractie, niet het punt door de heer Baert opgeworpen, heeft besproken.

Als het alleen gaat over de zindelijkheid van het decreet, of over het toilet van het decreet is het mijns inziens overbodig, maar wij stellen allen vast dat er aan de ene zijde een politieke wil is en aan de andere zijde een politieke onwil.

De Voorzitter. — De heer Van Bogaert heeft het woord.

De heer E. Van Bogaert. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben van mening dat het niet nodig is dit ontwerp naar de Raad van State te sturen. Ik verwijs als motief voor dit standpunt naar wat de verslaggever heeft uiteengezet, met name dat de commissie zich streng gehouden heeft aan de wet, aan de **concensus** die aan de grondslag ligt van de wet. Ik zie niet in waarom nog langer met de stemming daarover zou worden gewacht.

De Voorzitter. — Ik ben persoonlijk geen voorstander van een raadpleging van de Raad van State. De Cultuurraad zelf kan mij daar evenwel toe verplichten door beroep te doen op artikel 34 van het Reglement, waarbij wordt gezegd dat één derde van deze Raad daartoe vooraf zijn handtekening dient te geven.

Dringt u nog verder aan, Mijnheer Vanhaegendoren?

De heer M. Vanhaegendoren. — Ik dring niet verder aan, Voorzitter.

Voortzetting van de algemene beraadslaging

De Voorzitter. — De heer Henckens heeft het woord.

De heer J. Henckens (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Dames en Heren, de C.V.P. heeft mij gevraagd in het kort enkele overwegingen naar voren te brengen, vermits dit bij een dergelijke speciale gelegenheid als de stemming van een Cultuurpact zeker past.

Ik wil voornamelijk wijzen op twee bemerkingen die wij in de toekomst zeker in het oog moeten houden.

Vooreerst het feit dat wij dit Cultuurpact omschrijven als zijnde verwezenlijkt tot bescherming van de ideologische en filosofische minderheden. In mijn geest is dit een onvolledige, een negatieve en zelfs misleidende omschrijving van de inhoud van dit Cultuurpact. De inhoud is veel rijker en veel positiever. Het is ontegensprekelijk waar dat dit Cultuurpact zijn oorsprong heeft gevonden in de vrees voor een zekere minorisering die zowel in Vlaanderen als in Wallonië werd uitgedrukt. Om daaraan tegemoet te komen werd een pact uitgewerkt dat veel meer omvat dan het louter opvangen van die vrees. Ik zal zeker niet overdrijven wanneer ik zeg dat de inhoud van dit Cultuurpact veel rijker is en wij daardoor de inspraak in de totstandkoming en de uitvoering van het cultuurbeleid institutionaliseren. Die inspraak zal toekomen aan alle gebruikers en aan alle culturele organisaties, minderheden maar ook meerderheden. Op dit laatste woord wijs ik, want men zou kunnen denken dat de meerderheden geen inspraak meer hebben en het slechts de **filosofische** en andere minderheden zouden zijn die een woord mee te praten krijgen.

Uiteindelijk is het vertrekpunt van dit Cultuurpact de overtuiging dat gans het cultuurbeleid niet alleen een zaak is van de overheid in de strikte zin van het woord, maar dat het moet groeien uit een inspraak en samenwerking tussen gebruikers en belanghebbenden enerzijds en de overheid anderzijds. Dit moet gebeuren met respect voor ieders overtuiging, om uiteindelijk te komen tot een cultuurbeleid waarachter iedereen zich kan scharen en dat door iedereen wordt geschraagd. Ik wil ervoor waarschuwen dit Cultuurpact niet de wereld te laten ingaan als zijnde louter negatief van inhoud. Volgens mij is het veel rijker en veel positiever. Trouwens de titels van verschillende hoofdstukken duiden dat klaar en duidelijk aan. Er wordt immers gesproken over beginselen betreffende de deelneming aan de voorbereiding en uitvoering van het cultuurbeleid.

De tweede opmerking is dat de C.V.P. bereid is op dit terrein, zoals op vele andere terreinen, zeer ver te gaan op het stuk van inspraak, advies en samenwerking tussen de overheid enerzijds en de culturele organisaties en individuele gebruikers anderzijds. In het bijzonder op het terrein van het cultuurbeleid menen wij dat het op een of andere structurele wijze moet worden ingebouwd. Er is echter een belangrijke reserve die wij op dit stuk maken.

Dit ganse systeem van inspraak en medezeggenschap mag uiteindelijk niet leiden tot een soort dubbele democratie, tot de uitbouw van een soort parallelle democratie, tot de uitbouw van een niet verantwoordelijke democratie. Zulk systeem zou uiteindelijk het beleid vastleggen dat door degenen die politiek verantwoordelijk zijn moet uitgevoerd worden. Anderen hebben dit lapidair uitgedrukt door de te zeggen dat de minderheid niet de meerderheid mag worden en de meerderheid niet de minderheid.

Wij moeten dit systeem met de nodige omzichtigheid structureren op de verschillende terreinen en wij moeten er ons voor hoeden dat diegenen, die uiteindelijk politieke verantwoordelijkheid dragen door hun mandaat, door het feit dat ze om de vier of zes jaar voor het kiezerskorps moeten komen, de reële politieke **verantwoordelijkheid** zouden afstaan. Die inspraak en die samenwerking mag niet leiden tot een parallelle democratie. Dit zou uiteindelijk verlamdend werken en beletten dat een politieke meerderheid, die het goed meent, haar werk op dat stuk zou kunnen doen.

Om te besluiten, Mijnheer de Voorzitter, is de C.V.P. van mening dat dit Pact, afgesloten tussen de twee cultuurgemeenschappen en de verschillende partijen, in de gegeven omstandigheden ongewijzigd moet worden goedgekeurd. Niets belet ons in de toekomst in de Commissie voor samenwerking tussen de twee Cultuurraden, aan dit Pact verbeteringen aan te brengen, naar nieuwe formuleringen te zoeken, die beter zouden zijn dan de huidige. Vandaag moeten wij dit Pact goedkeuren om tot een volwaardig cultuurbeleid te komen op alle **bestuursniveaus**, met de inspraak van iedereen, en met eerbied voor de overtuiging van iedereen.

De Voorzitter. — De heer De Croo heeft het woord.

De heer H. De Croo (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, waarde Collega's, het decreet inzake het Cultuurpact is van groot belang.

Inderdaad — en wij danken daarvoor de **Regering** — de wet houdende het Cultuurpact, goedgekeurd tijdens de laatste vergaderingen van de vorige zitting, is vandaag in het Staatsblad verschenen. Het is blijkbaar een teken aan de wand dat wij hier vandaag in deze Cultuurraad de discussie aanvangen. Ik hoop dat het zal worden goedgekeurd.

Het is juist dat wij voor de eerste maal op een positieve wijze tot een soort wapenstilstand zijn gekomen in de Nederlandstalige gemeenschap.

Velen onder ons waren bevreesd dat het oprichten van de culturele autonomie een deel van de volksgemeenschap op het andere zou kunnen doen predomineren. Vast en zeker werd in verschillende kringen deze vrees uitgedrukt.

In de lange, maar grondige voorbereiding van dit Pact, stellen wij vast, zowel bij de partijen als bij de

Kamerleden en Senatoren die dit Pact officieus hebben klaargemaakt, dat die vrees ongegrond was. Er bleek in alle streken van het Vlaamse land een positieve inzet te bestaan, ten einde het verleden enigszins te overbruggen en misschien de verschillende diepten en afgronden die tusschen de verschillende overwegingen en overtuigingen bestonden, te dempen.

Vandaag zijn wij gekomen tot een positieve benadering van het cultuurbeleid.

Een tweede bemerking is het feit dat sommigen onder ons verklaarden dat het Cultuurpact de verzuiling die wij trachten te vermijden, in de hand zal werken. Deze opmerking is op het eerste gezicht redelijk en aanvaardbaar. Inderdaad, een aantal zuilen blijken naar voren te komen. Een aantal kwalitatieve of kwantitatieve minderheden werden in het Cultuurpact beschreven en hebben het verhaal op eerbied en verdediging bekomen.

Hierbij aansluitend komt mijn volgende opmerking. Wanneer ergens onzichtbare zuilen aanwezig zijn, is het dan niet beter voor de samenwerking en de verstandhouding dat deze onzichtbare zuilen een filosofische kleur kiezen en dat, uitgaande van de ingenomen stelling, de dialoog op een positieve basis kan vertrekken.

Daarnaast wil ik uw aandacht vestigen op het feit dat het Cultuurpact en het decreet die het draagt geen loutere filosofische verwoording is. Het gaat niet over „une **déclaration d'intention**”, over een verklaring van inzicht, maar het gaat werkelijk om een tekst die in wet wordt omgezet, voor de gebieden die onder de bevoegdheid van de Nederlandstalige Cultuurraad vallen.

Ik wens ervoor te waarschuwen dat diegenen die van oordeel zijn dat Kamer en Senaat voor enkele weken, en de Cultuurraad vandaag, alleen **maar** formalistisch zouden zijn opgetreden, zich vergissen. Het gaat om een tekst die zich naarmate de toepassingen zal moeten ontwikkelen en verstevigen. Er heeft zich een rechtspraak ontwikkeld. Ik deel de mening van de verslaggever die verklaart dat de inhoud van de hier neergelegde amendementen kan verworpen worden en **herwerkt** in een reglement van inwendige orde.

Wij zullen zeer aandachtig zijn op de toepassing van dit decreet en van de wet zelf.

Geachte Collega's, daarom vragen wij dat het presidium van deze vergadering niet zal dralen om zo vlug mogelijk aan de verschillende fracties van deze Cultuurraad de kandidaturen te vragen ter oprichting van de in het Cultuurpact, in de wet en vandaag openlijk in het decreet, voorziene commissie. Inderdaad, deze teksten hebben maar waarde wanneer zij door een commissie voor toepassing ervan, voor uitstippeling ervan en voor het opleggen zo nodig van een vaste **rechtspraak** ervan, tot stand worden gebracht.

Gezien wij beslist hebben dat deze commissie geen politieke mandatarissen zou dragen, hopen wij dat

zij werkelijk in de stilte van haar deliberaties en zo nodig met de openbaarheid van haar conflicten tot een overeenkomstig beleid zal kunnen komen dat positief wordt ingezien. Ik heb steeds gezegd — toen wij enkele jaren geleden ons dieper met **jeugd**-beleid hebben ingelaten — dat wij hier moeten redelijk zijn zoals — en de heer Dhoore zal het mij vergeven — bij de wetten op de economische expansie. Het zijn de minstbedeelden die eerst moeten worden geholpen. Natuurlijk weten wij dat heel dikwijls, door het natuurlijke fenomeen, het water naar de zee vloeit; maar wij weten ook dat inzake de economische expansie, bijvoorbeeld, men ervoor gezorgd heeft dat de hulp gaat naar diegenen die ze het meest nodig hebben.

Wij zijn ervan overtuigd dat het in toepassing brengen van dit decreet de hulp zal geven aan diegenen die ze het meest nodig hebben en die niet altijd diegenen zijn die ze vandaag in de grootste veelvuldigheid ontvangen.

Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, het is in die positieve zin dat onze fractie — die toch blijkbaar hier de eer mag opeisen het politieke **Cultuurpact** tot stand te hebben gebracht en die blijkbaar erin geslaagd is, dank zij de eenparige medewerking van alle fracties in deze Kamer, in de maand juni jongstleden dit Cultuurpact tot wet te brengen — hoopt op dezelfde eenparigheid te mogen rekenen om dit decreet te zien goedstemmen. (**Applaus op de banken van de P. V. V.**)

De Voorzitter. — De heer Van Geyt heeft het woord.

De heer L. Van Geyt (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, ik zou er mij op mijn beurt willen over verheugen dat het **Cultuurpact** vandaag de vorm gaat aannemen van een decreet van onze Cultuurraad, hetgeen een nieuwe en bijkomende garantie is voor de daadwerkelijke uitvoering ervan en op nationaal vlak en in onze cultuurgemeenschap. Ik hoop dan ook dat in de andere cultuurgemeenschap een soortgelijk initiatief zeer snel zal volgen.

Ik wil eraan toevoegen dat wij waarschijnlijk allemaal samen erover zullen moeten waken dat in de verschillende decreten die wij gaan bespreken alle clausules van dat Pact werkelijk ten uitvoer worden gelegd, inbegrepen onder meer de belangrijke clausule die voorziet in de feitelijke deelneming van alle strekkingen in het cultureel beleid op de diverse niveaus van de beleidsvorming. (**Applaus op diverse banken**)

Artikelsgewijze behandeling

De Voorzitter. — Dames en Heren, thans gaan wij over tot het onderzoek en de stemming van de artikelen.

De heer Vanhaegendoren zal in één enkele uiteenzetting zijn amendementen toelichten. Ik geef hem onmiddellijk het woord.

De heer M. Vanhaegendoren (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, Dames en Heren, inderdaad, om de tijd van de Vergadering te besparen ben ik met de Voorzitter overeengekomen dat ik mijn algemene tussenkomst en de verdediging van mijn amendementen in één enkele uiteenzetting zou vatten.

Zoals in zovele gevallen, namelijk wat de begrotingen betreft, kan de Cultuurraad alleen maar overdoen wat de Wetgevende Kamers reeds hebben gedaan.

Ik zou dus op mijn beurt ook opnieuw moeten overdoen namelijk wat ik op 4 juli in de Senaat heb gezegd, waarom wij deze wet, dit decreet, zullen goedkeuren maar zonder enthousiasme.

Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, ik zal deze rede, die ik de eer had op 4 juli in de Senaat te houden en tijdens welke ik ten gronde de **Cultuurpactwet** ter hand nam, hier niet herhalen. Ik wil alleen maar betogen dat, naar onze mening, deze wet en dus ook de kopie ervan, dit decreet, niet ver genoeg gaat en, in het algemeen, te negatief is gesteld. Ik weet wel dat de heer Henckens dit in woorden anders beweert. Ik twijfel ook niet aan zijn bedoelingen, maar wanneer wij de tekst van het voorstel nagaan, dan moeten wij constateren dat het vooral gaat om het vermijden van **discriminaties**, dat het er niet om gaat in een algemeen positief cultuurbeleid ipso facto discriminaties onmogelijk te maken.

Ik ben enigszins verbaasd geweest — of heb ik hem misschien verkeerd begrepen — over het feit dat de geachte heer De Croo gesproken heeft over het moeten kleur bekennen. Daarvoor ben ik wel erg bevreemd. Ik kan mij niet voorstellen dat in de liberale conceptie van de heer De Croo, het idee een culturele instelling te verplichten zich tot een zuil te bekennen mogelijk is. Ik heb, integendeel, met zeer veel voldoening in het Cultuurpact de artikelen gelezen waarin staat dat de instellingen niet kunnen en niet mogen worden verplicht zich in deze verzuiling in te schakelen. Volgens mij ligt bij hen een zeer grote toekomst. Ik hoop dan ook dat ik de heer De Croo verkeerd heb begrepen.

Ik heb op 4 juli, in mijn rede in de Senaat, onze bedenkingen in negen concrete punten aangetoond en daarbij bewezen dat, ten aanzien van het vooropgestelde eerste doel, namelijk het vermijden van discriminaties, het decreet niet ver genoeg gaat. Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, Dames en Heren, wel verheugen wij ons erover dat dit decreet, dat eigenlijk meer een intentieverklaring is dan een sluitende tekst, toch gesanctioneerd is door een klachtencommissie. In het voorstel van decreet tot het vermijden van discriminaties — dat wij de eer hadden in te dienen en dat wij dan ingetrokken hebben omdat het inderdaad voorbijgestreefd is — was in deze klachtencommissie voorzien.

Ik verheug mij erover dat deze overgenomen wordt

in het decreet, weliswaar in een andere formule en volgens een andere procedure.

Wat nu de amendementen zelf betreft, heeft de geachte verslaggever zeer terecht erop gewezen dat sommige van de amendementen die ik voorgesteld had — hoe zinnig zij ook waren — wettelijk gezien beter in een bestuursreglement van de **klachtencommissie** of van de Cultuurpactcommissie zouden worden opgenomen. Ik ben het desaangaande eens met de geachte verslaggever en dus heb ik een aantal amendementen, die eerst in de Commissie werden ingediend, hier inderdaad niet meer voorgesteld in openbare vergadering, in de hoop en met de zekerheid dat zij werkelijk in het **bestuursreglement** zouden worden opgenomen.

Wat de resterende amendementen betreft, Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, Dames en Heren, wil ik beklemtonen dat deze in niets afwijken van de wet op 4 juli gestemd. Deze wet is bindend voor de beide gemeenschappen, maar voor zover zij onze bevoegdheid raakt, mogen wij ze, naar mijn mening, verduidelijken en aanvullen met bepalingen die ze in niets aantasten.

Vandaar deze amendementen op artikel 10. In dit artikel wordt bepaald : „De regels inzake erkenning en subsidiëring in geld of natura van geregelde culturele activiteiten mogen, naargelang van het geval, slechts worden vastgesteld krachtens een decreet of een beraadslaging van de vertegenwoordigende vergadering van de overheid.

Bij ontstentenis van dergelijke regels moeten alle toelagen en voordelen het voorwerp zijn van een speciale begrotingspost op naam. ”

Hier stel ik voor „Bij ontstentenis van dergelijke regels” te vervangen door de woorden „Zolang zij niet zijn vastgesteld”. Anders zou het immers kunnen betekenen dat men voor bepaalde aangelegenheden nooit regels zal vaststellen, met alle gevaren van willekeur **vandien**.

Hier denk ik meer aan de ondergeschikte besturen dan aan de Rijksoverheid.

Mijns inziens moet het vaststellen van regels de regel zijn en zou het dus beter zijn te decreteren „Zolang zij niet zijn vastgesteld”.

Bij artikel 11 heb ik het woord „gelijktijdig” op de korrel genomen. Bij haar eerste bespreking was de Commissie eenparig van oordeel dat het in plaats van „gelijktijdig” moet zijn „minstens”. Er kunnen namelijk andere tegemoetkomingen nodig zijn dan de drie in artikel 11 bepaalde :

- de subsidiëring van een kern van personeelsleden, — wat overigens volgens de commissie dient te worden begrepen als een kern van personeel -;
- de jaarlijkse toekenning van een basistoelage voor de werking;
- de subsidiëring op grond van werkelijk gepresteerde activiteiten.

De Minister heeft verklaard dat deze drie condities inderdaad minimale condities zijn.

Gelet op deze verklaring die mij ten volle voldoening schenkt, kan ik mijn amendement bij artikel 11 intrekken.

Artikel 21 van het voorstel van decreet luidt: „Een vaste nationale Cultuurpactcommissie wordt ingesteld die tot taak heeft de naleving van de bepalingen van dit decreet te controleren.

Te dien einde ontvangt de commissie alle klachten tegen inbreuken op dit decreet, ingediend door elke partij die van een belang doet blijken of die van oordeel is dat zij enig nadeel heeft geleden.”

Ten eerste meen ik dat het woord „partij” in een politieke betekenis zou kunnen worden geïnterpreteerd. Dit is wel niet de bedoeling, maar ik weet niet of het een correcte rechtsterm is. In mijn amendement spreek ik dienaangaande over natuurlijke personen of rechtspersonen. Dit is volgens mij legistiek zuiverder.

Mijn amendement heeft tot doel in fine van het eerste lid van dit artikel toe te voegen: „en tevens welkdanige andere gevallen van discriminatie te onderzoeken”.

Dit brengt mij ertoe de tekst van het tweede lid van dit artikel te vervangen door: „Te dien einde ontvangt de commissie alle klachten tegen rechtstreekse en onrechtstreekse inbreuken op dit decreet en alle klachten tegen enigerlei discriminatie, ingediend door natuurlijke personen of rechtspersonen”. Er is beweerd dat dit decreet alleen toepasselijk kan zijn op ideologische discriminaties in de zeer strikte, in de zeer voelbare zin van het woord. De term „rechtstreekse en onrechtstreekse inbreuken” is nochtans ook van betekenis voor de discriminaties op ideologisch gebied.

Ik wens hier twee voorbeelden te citeren.

Veronderstel, geachte Collega's, dat men ingevolge het Cultuurpact ertoe overgaat in een bepaald cultureel centrum twee hoofdfunctionarissen te benoemen van wie de ene tot grosso modo de christelijke en de andere tot grosso modo de vrijzinnige richting behoort. Dan kan het beheer van dat cultureel centrum aan één van deze functionarissen het vormingswerk toevertrouwen en de andere functionaris gewoon met administratieve taken belasten. Volgens de tekst van het decreet is er geen enkel verhaal tegen. Er zijn twee functionarissen benoemd en ze zijn evenredig verdeeld tussen beide politieke strekkingen.

Het is echter evident dat de toewijzing van de functionaris die een zuivere, schijnbaar administratieve maatregel is, een fundamentele discriminatie inhoudt.

Een ander voorbeeld: ingevolge het decreet kan men ertoe beslissen dat de gebruikstijd van een bepaalde infrastructuur evenredig volgens de getalsterkte of zelfs fifty-fifty verdeeld wordt onder de verschillende strekkingen.

Maar door een gewone administratieve maatregel kan men er voor zorgen dat de ongunstige dagen of de ongunstige uren aan een bepaalde strek-

king worden gegeven en de andere niet. Welnu, voor dergelijke dingen die geen ideologische discriminaties zijn, maar onrechtstreekse discriminaties, ben ik wel wat bang. Vandaar dat ik niet in afwijking van maar juist in toepassing van de geest van het decreet de term „Alle klachten tegen discriminaties” heb geformuleerd. Men kan feitelijk, doch grof discrimineren bij voorbeeld door bepaalde culturele of artistieke activiteiten die meer aanslaan bij de ene strekking dan bij de andere te bevoordelen of te benadelen. Ik heb daarvan voorbeelden gegeven in de Commissie die men niet kon tegenspreken. Deze verduidelijking gaat de wet dus niet te buiten. Tenslotte stel ik een nieuw artikel 24bis voor onder het opschrift „Aanbevelingen”.

De Minister heeft er reeds op gewezen dat de klachtencommissie een bepaalde zeggenschap zal kunnen hebben ten aanzien van het verbeteren van een decreet of het opstellen van andere decreten. Of heb ik de Minister misschien niet goed begrepen?

De heer J. Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Ik heb gezegd dat de Cultuurpactcommissie er via de jurisprudentie wat zou kunnen aan doen.

De heer M. Vanhaegendoren. — Zo heeft u het inderdaad geformuleerd, Mijnheer de Minister. Ik stel voor dat wat de Minister bedoelt in een tekst zou worden ingeschreven. Het is evident dat deze klachtencommissie die heel wat problemen toegevoerd zal krijgen, ervaring zal opdoen, en dat de leden van deze klachtencommissie deskundigen zullen worden inzake mogelijke vormen van discriminatie. Het komt mij voor, zonder de inspraak te overladen, dat deze klachtencommissie niet onrechtstreeks maar wel rechtstreeks, officieel als het ware, daaruit conclusies zou mogen trekken en zowel de uitvoerende macht als de decreterende macht zou mogen attenderen op bepaalde tekortkomingen in sommige decreten. Ik had reeds in mijn oorspronkelijk voorstel tegen discriminaties de mogelijkheid vooropgesteld deze **klachtencommissie** tevens, indien zij het wenst, in zekere zin te laten functioneren als een commissie die aanbevelingen mag doen in de zin van de Cultuurpactwet.

De betrokken commissie zou om te beginnen aanbevelingen doen tot het vermijden van discriminaties.

Ik ben van mening dat men deze bijkomstige bevoegdheid gemakkelijk aan de klachtencommissie kan toekennen en dat deze amendementen aanvaard kunnen worden zonder dat hetzij de Franse Cultuurraad, hetzij de Wetgevende Kamers, hetzij de Regering, hetzij de partijen kunnen beweren dat er aan de Cultuurpactwet ook maar iets wordt veranderd. Zij wordt niet in de tekst maar wel in de bedoelingen alleen maar duidelijker. Volgens mij vormen deze amendementen een verbetering van de tekst. (**Applaus op de banken van de Volksunie**)

De Voorzitter. — De door de Commissie goedgekeurde tekst wordt als basis van de bespreking genomen.

HOOFDSTUK I

Werkingsfeer

Artikel 1

Ter uitvoering van de artikelen **6bis** en **59bis**, §7, van de Grondwet mogen de decreten van ieder der Cultuurraden geen enkele discriminatie om ideologische en filosofische redenen bevatten, noch afbreuk doen aan de rechten en vrijheden van de ideologische en filosofische minderheden.

— **Aangenomen**

Artikel 2

De bepalingen van dit decreet zijn toepasselijk op alle overheidsmaatregelen genomen inzake de culturele aangelegenheden als bedoeld in artikel 2 van de wet van 21 juli 1971 betreffende de bevoegdheid en de werking van de Cultuurraden evenals inzake de internationale samenwerking zoals bepaald in §2, 3°, van artikel **59bis** van de Grondwet.

Deze culturele aangelegenheden omvatten niet die maatregelen welke wezenlijk behoren tot het strafrecht, het sociaal recht, het belastingrecht en de economische reglementering.

Onder overheid dienen onder meer te worden verstaan de uitvoerende macht, de provincieoverheden, de interprovinciale verenigingen, de **gemeenteoverheden**, de overheden van de agglomeraties en federaties van gemeenten, de intercommunale verenigingen, de Nederlandstalige en Franstalige commissies voor de cultuur van de Brusselse agglomeratie en de openbare instellingen die onder deze overheden ressorteren.

— **Aangenomen**

HOOFDSTUK II

Algemene beginselen betreffende de deelneming aan de voorbereiding en de uitvoering van het cultuurbeleid

Artikel 3

§ 1. De overheidsinstanties moeten de gebruikers en alle ideologische en filosofische strekkingen betrekken bij de voorbereiding en de uitvoering van het cultuurbeleid, overeenkomstig de modaliteiten van dit decreet en op voorwaarde dat zij de principes en de regels van de democratie aanvaarden en naleven.

§2. Het begrip filosofische en ideologische strekking steunt op een levensbeschouwelijke opvatting of op een maatschappijvisie.

De vertegenwoordiging van de strekkingen steunt op hun aanwezigheid in de vertegenwoordigende vergadering van de overeenstemmende overheid.

§3. De vertegenwoordiging van de gebruikers steunt op het bestaan van erkende representatieve verenigingen binnen het territoriaal gebied en binnen de bevoegdheid van de overheid of van de culturele instelling.

De regels inzake erkenning van de representatieve verenigingen kunnen, naargelang van het geval, slechts bij wet of bij decreet worden vastgesteld. Het representatief karakter hangt af van een geheel van criteria; een erkenning kan niet worden geweigerd op grond van één enkel van deze criteria, meer bepaald niet op grond van het aantal leden of aangesloten.

§4. Voor de toepassing van dit decreet mag geen enkele persoon, geen enkele organisatie, geen enkele instelling zonder zijn instemming beschouwd worden als te behoren tot een bepaalde ideologische of filosofische strekking.

— **Aangenomen**

Artikel 4

Alle overheden, alle instellingen door een overheid of op haar initiatief opgericht, elke organisatie of elke persoon die permanent beschikt over een infrastructuur van de overheid en onder voorbehoud van de bepalingen van artikel 5, onthouden zich van enigerlei vorm van discriminatie, uitsluiting, beperking of voorkeur om ideologische of filosofische redenen die tot gevolg heeft de uitoefening van de rechten en vrijheden, de erkenning of het voordeel van de toepassing van de wetten, decreten en verordeningen onmogelijk te maken of aan te tasten.

— **Aangenomen**

Artikel 5

De overheid mag een infrastructuur slechts permanent ter beschikking stellen van een instelling met een ideologische en filosofische strekking, indien zij in staat is binnen een redelijke termijn ook een gelijkaardig voordeel toe te kennen aan de andere instellingen die het vragen.

De terbeschikkingstelling mag in geen geval langer duren dan de termijn die loopt tot de vernieuwing bij verkiezing van de vertegenwoordigende vergadering van de overheid die de beslissing neemt. Indien de overheid slechts over één enkele infrastructuur beschikt, mag zij die alleen bij toerbeurt aan de verschillende ideologische of filosofische strekkingen in gebruik geven.

— **Aangenomen**

HOOFDSTUK III

Deelneming aan de voorbereiding en de uitvoering van het cultuurbeleid

Artikel 6

Elke overheid moet alle erkende representatieve verenigingen en alle ideologische en filosofische

strekkingen betrekken bij de voorbereiding en de uitvoering van het cultuurbeleid.

Met dit doel zullen zij een beroep doen op passende bestaande of op te richten organen en structuren, met het oog op inspraak of advies.

— **Aangenomen**

Artikel 7

Deze organen van advies worden zo samengesteld dat de vertegenwoordiging van de ideologische en filosofische strekkingen alsmede van de **gebruikers**-groeperingen wordt verzekerd en dat een onrechtmatig overwicht van één der strekkingen of van een geheel van organisaties van de gebruikers die beweren tot eenzelfde strekking te behoren vermeden wordt.

Bij de aan de overheid overgezonden adviezen kunnen minderheidsnota's worden gevoegd.

— **Aangenomen**

HOOFDSTUK IV

Algemene beginselen betreffende de deelneming aan het bestuur van de culturele instellingen

Artikel 8

§1. — In toepassing van artikel 3 moeten de overheden de gebruikersgroeperingen en de ideologische en filosofische strekkingen volgens een billijke democratische en werkelijke vertegenwoordiging met medebeslissende of adviserende stem betrekken bij het beheer van de culturele instellingen, opgericht door of ressorterend onder de overheid.

§2. — Het recht op vertegenwoordiging in een lichaam van beheer, bestuur of advies steunt: — hetzij op het bestaan van een vertegenwoordigende gebruikersorganisatie in het bevoegdheidsgebied van de overheid; — hetzij op het bestaan van een vertegenwoordiging van de ideologische of filosofische strekking in de vertegenwoordigende vergadering van de overeenstemmende overheid.

— **Aangenomen**

Artikel 9

Voor de culturele infrastructuren, instellingen en diensten opgericht door of ressorterend onder de overheid moet, met toepassing van de bepalingen van artikel 17, in de samenstelling van hun beheers- of bestuursorgaan, één van de drie volgende vormen van vertegenwoordiging worden aangenomen :

a) de evenredige vertegenwoordiging van de politieke strekkingen die bestaan in de betrokken overheid of overheden. In dat geval wordt het beheers- of bestuursorgaan bijgestaan door een vaste commissie van advies, waarin alle vertegenwoordigende verenigingen van de gebruikers en alle filosofische en ideologische strekkingen opgenomen zijn ; deze

commissie van advies heeft recht op een volledige voorlichting over de handelingen van het beheers- of bestuursorgaan ;

b) de vereniging van afgevaardigden van de betrokken overheid of overheden met de vertegenwoordigers van de gebruikers en van de strekkingen. In dat geval moeten de regels inzake vertegenwoordiging het beginsel van de evenredige vertegenwoordiging in acht nemen wat de afgevaardigden van de overheden betreft, en de bepalingen van artikel 3 van dit decreet wat de gebruikers en de strekkingen betreft;

c) de zelfstandige vereniging van specialisten of gebruikers, al dan niet voorzien van een **rechtsstatuut**, waarvan de betrokken overheid het beheer opdraagt. In dat geval zijn de bepalingen van de artikelen 3 en 6 van dit decreet van toepassing.

— **Aangenomen**

HOOFDSTUK V

Waarborgen betreffende de culturele activiteit van de overheid en van de culturele instellingen

Artikel 10

De regels inzake erkenning en subsidiëring in geld of natura van geregelde culturele activiteiten mogen, naargelang van het geval, slechts worden vastgesteld krachtens een decreet of een beraadslaging van de vertegenwoordigende vergadering van de overheid. Bij ontstentenis van dergelijke regels moeten alle toelagen en voordelen het voorwerp zijn van een speciale begrotingspost op naam.

De Voorzitter. — Op artikel 10 is er een amendement van de heer Vanhaegendoren, dat luidt als volgt:

In het tweede lid van dit artikel de woorden „Bij ontstentenis van dergelijke regels” vervangen door de woorden „Zolang zij niet zijn vastgesteld”. Is het amendement gesteund? (**Verscheidene leden staan op**)

Het amendement is gesteund.

Naamstemming

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de naamstemming over het amendement van de heer Vanhaegendoren op artikel 10.

Uitslag van de stemming:

130 leden namen deel aan de stemming.

33 leden hebben geantwoord JA.

96 leden hebben geantwoord NEEN.

1 lid heeft zich ONTHOUDEN.

Dientengevolge neemt de Raad het amendement niet aan.

Het lid dat zich heeft onthouden gelieve de reden van zijn onthouding op te geven.

De heer L. Rombaut. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb niet ja gestemd omdat ik begrijp dat de Commissie heeft gewenst de tekst van de wet in het decreet totaal ongewijzigd te behouden. Ik heb niet neen gestemd omdat ik meen dat het amendement een verduidelijking is van de werkelijke bedoeling van de tekst.

Hebben JA geantwoord : HH.

Anciaux V.
Babylon M.
Baert F.
Belmans J.
Bouwens E.
Claes L.
Coppeliers M.
De Beul A.
de Bruyne H.
De Facq E.
Diependaele A.
Elaut L.
Geerinck A.
Jorissen W.
Kuijpers W.
Leys P.
Maes R.

Mattheysens R.
Olaerts J.
Raskin E.
Sels L.
Schiltz H.
Slegers G.
Van der Eecken-
Maes N.
Van der Elst F.
Vandezande R.
Van Elsen C.
Vanhaegendoren M.
Van In G.
Van Leemputten R.
Vansteenkiste L.
Wannyn J.
Wouters L.

Hebben NEEN geantwoord : HH.

Aerts J.
Akkermans P.
Blanckaert K.
Bode M.
Bogaerts Aug.
Bourgeois A.
Breyne G.
Calewaert W.
Carpels O.
Chabert J.
Claes Willy
Claeys W.
Clerckx R.
Coens D.
Cools J.
Cooreman E.
Coucke M.
Craeybeckx-Orij G.
Daems J.
Danschutter L.
De Backer-
Van Ocken H.
De Bondt F.
De Croo H.
De Mey O.
Deneir A.
De Nolf A.
De Seranno J.
Dequeuecker M.
De Rore A.
Detiège F.
De Vidts P.

Devos G.
D'haeseleer L.
Dhoore L.
Diegenant A.
Dua A.
Duerinck M.
Féris J.
Flamant E.
Geldolf W.
Gerits J.
Gheysen R.
Ghyssels J.
Grootjans F.
Henckens J.
Houben R.
Hulpiau R.
Kelchtermans L.
Lagae A.
Lahaye-Duclos A.
Laridon A.
Lavens A.
Leynen H.
Lindemans L.
Mathys J.
Mesotten W.
Nauwelaerts-Thues J.
Poma K.
Ramaekers J.
Roelants J.
Rubens H.
Rutten M.
Smeers T.

Sprockeels G.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Turf-De Munter G.
Van Acker A.
Vanackere Leo
Vanaudenhove O.
Van Bogaert E.
Vandamme F.
Vandekerckhove R.
Vandenbergh G.
Van den Eynden J.
Van den Hove M.
Van der Aa M.
Vanderpoorten H.
Vande Wiele M.
Van Elewyck J.

Van Geyt L.
Vangronsveld F.
Van Herreweghe M.
Van Hoeylandt D.
Van Hoorick A.
Vankeirsbilck E.
Van Mechelen F.
van Waterschoot J.
Verbist A.
Verhaegen G.
Verlact-Gevaert M.
Verleysen W.
Vernimmen W.
Verroken J.
Versteete R.
Vlerick A.

Heeft zich ONTHOUDEN: de heer L. Rombaut.

De Voorzitter. — Artikel 10 is aangenomen.

Artikel 11

Wanneer het gaat om erkende instellingen die activiteiten uitoefenen gericht op de gehele cultuurgemeenschap, bepaalt het decreet dat de financiële tegemoetkoming van de overheden gelijktijdig omvat :

- de subsidiëring van een kern van personeelsleden ;
- de jaarlijkse toekenning van een basistoelage voor de werking ;
- de subsidiëring op grond van werkelijk gepresteerde activiteiten.

De voorwaarden en de procedure van erkenning worden naargelang van het geval bij wet of bij decreet vastgelegd.

— **Aangenomen**

Artikel 12

De bepalingen van de artikelen 10 en 11 van dit decreet zijn niet van toepassing op toelagen die dienen om nieuwe experimentele initiatieven te steunen. In dat geval mogen deze starttoelagen slechts worden verleend gedurende ten hoogste drie dienstjaren; het besluit tot toekenning moet het voorwerp zijn van een redenen omkleed advies van een bevoegd adviesorgaan.

— **Aangenomen**

HOOFDSTUK VI

Bijzondere waarborgen inzake geïndividualiseerde aanmoedigingen

Artikel 13

In de sector van de kunst, de letteren en de wetenschappen steunt elke aanmoediging of elke tege-

moetkoming van de overheden uitsluitend op esthetische, wetenschappelijke en kunstcriteria.

De rechtsgelijkheid tussen de burgers, ongeacht hun overtuiging, moet worden gewaarborgd, wat betreft onder meer de toekenning van prijzen, beurzen, leningen en om het even welke toelagen, de deelneming aan sportwedstrijden en aan culturele activiteiten en de aanmoediging van de navorsing.

— **Aangenomen**

Artikel 14

Iedere overheid die toelagen en aanmoedigingen verleent aan enkelingen, organisaties of instellingen voor hun culturele activiteiten moet ieder jaar als bijlage bij haar begroting de omstandige lijst van de beneficianten publiceren met opgave van de toegekende sommen en voordelen.

— **Aangenomen**

HOOFDSTUK VII

Waarborgen betreffende het gebruik van de culturele infrastructuur

Artikel 15

Elke erkende culturele groepering of organisatie, die zich al of niet beroept op een ideologische of filosofische strekking, zal de culturele infrastructuren kunnen gebruiken, die beheerd worden onder het gezag van een overheid en die zich door de aard en het statuut van de instelling lenen tot dit gebruik.

— **Aangenomen**

Artikel 16

De regels tot vaststelling van de **gebruiksvoorwaarden** houden uitsluitend rekening met de eigen materiële kenmerken van de desbetreffende culturele infrastructuur.

— **Aangenomen**

Artikel 17

De programmatie of de inhoud van de activiteiten die plaatsgrijpen in de culturele infrastructuur mogen niet het voorwerp zijn van enige inmenging vanwege de overheden, of van de bestuurs- en beheersorganen, behalve wat betreft de maatregelen die behoren tot het strafrecht, het sociaal recht, het belastingsrecht, de economische reglementering, en onverminderd de grondwettelijke waarborgen.

— **Aangenomen**

HOOFDSTUK VIII

Waarborgen betreffende het gebruik van de communicatiemiddelen

Artikel 18

Elke ideologische of filosofische strekking vertegenwoordigd in een Cultuurraad moet toegang hebben tot de middelen voor meningsuitdrukking

die afhangen van de overheden in de betrokken gemeenschap.

— **Aangenomen**

Artikel 19

De instituten voor radio en televisie moeten, in de samenstelling van hun bestuurs- en beheersorganen, de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties in elke Cultuurraad in acht nemen.

De bestuurs- en beheersorganen moeten worden bijgestaan door een vaste adviescommissie waarin alle erkende verenigingen van gebruikers en alle ideologische en filosofische strekkingen vertegenwoordigd zijn. Die adviescommissie heeft recht op volledige informatie over de daden van de bestuurs- en beheersorganen.

— **Aangenomen**

HOOFDSTUK IX

Waarborgen betreffende het personeel

Artikel 20

De aanwerving, de aanwijzing, de benoeming en de bevordering van het statutair personeel, van het tijdelijk personeel en van het onder contract aangenomen personeel met culturele functies in alle openbare instellingen, besturen en diensten van het cultuurbeleid geschieden volgens het beginsel van rechtsgelijkheid zonder ideologische of filosofische **discriminaties** en volgens de regels van hun respectieve statuten, rekening houdend met de noodzaak van een evenwichtige verdeling van de ambten, bevoegdheden en dienstaanwijzingen tussen de verschillende representatieve strekkingen, alsmede met een minimum aanwezigheid voor elk van de strekkingen, en met voorkoming van ieder monopolie of ieder onrechtmatig overwicht van één van die strekkingen.

— **Aangenomen**

HOOFDSTUK X

De vaste nationale Cultuurpactcommissie

Artikel 21

Een vaste nationale Cultuurpactcommissie wordt ingesteld die tot taak heeft de naleving van de bepalingen van dit decreet te controleren.

Te dien einde ontvangt de commissie alle klachten tegen inbreuken op dit decreet, ingediend door elke partij die van een belang doet blijken of die van oordeel is dat zij enig nadeel heeft geleden.

De Voorzitter. — Bij dit artikel heeft de heer Vanhaegendoren twee amendementen ingediend die luiden :

A. In fine van het eerste lid van dit artikel toevoegen wat volgt: „en tevens welkdanige andere gevallen van discriminatie te onderzoeken”.

B. De tekst van het tweede lid van dit artikel vervangen door wat volgt :
„Te dien einde ontvangt de commissie alle klachten tegen rechtstreekse en onrechtstreekse inbreuken op dit decreet en alle klachten tegen enigerlei discriminatie, ingediend door natuurlijke personen of rechtspersonen”.

Wij gaan over tot de stemming over de amendementen van de heer Vanhaegendoren. Ik stel voor over de twee amendementen **één** stemming te houden (**Instemming**)

— De naamstemming wordt gevraagd.

Naamstemming

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de naamstemming.

Uitslag van de stemming :

13 1 leden namen deel aan de stemming.

33 leden hebben geantwoord JA.

98 leden hebben geantwoord NEEN.

Dientengevolge neemt de Raad de amendementen niet aan.

Hebben JA geantwoord : HH.

Anciaux V.	Mattheyssens R.
Babylon M.	Olaerts J.
Baert F.	Raskin E.
Belmans J.	Sels L.
Bouwens E.	Schiltz H.
Claes L.	Slegers G.
Coppieters M.	Van der Eecken-
De Beul A.	Maes N.
de Bruyne H.	Van der Elst F.
De Facq E.	Vandezande R.
Diependaele A.	Van Elsen C.
Elaut L.	Vanhaegendoren M.
Geerinck A.	Van In G.
Jorissen W.	Van Leemputten R.
Kuijpers W.	Vansteenkiste L.
Leys P.	Wannyn J.
Maes R.	Wouters L.

Hebben NEEN geantwoord : HH.

Aerts J.	Cools J.
Akkermans P.	Cooreman E.
Blanckaert K.	Coucke M.
Bode M.	Craeybeckx-Orij G.
Bogaerts Aug.	Daems J.
Bourgeois A.	Danschutter L.
Breyne G.	De Backer-
Calewaert W.	Van Ocken H.
Carpels O.	De Bondt F.
Chabert J.	De Croo H.
Claes Willy	De Mey O.
Claeys W.	Deneir A.
Clerckx R.	De Nolf A.
Coens D.	De Seranno J.

Dequeecker M.	Smeers T.
De Rore A.	Sprockeels G.
Detiège F.	Suykerbuyk H.
De Vidts P.	Swaelen F.
Devos G.	Turf-De Munter G.
D'haeseleer L.	Van Acker A.
Dhoore L.	Vanackere Leo
Diegenant A.	Vanaudenhove O.
Dua A.	Van Bogaert E.
Duerinck M.	Vandamme F.
Ferir J.	Vandekerckhove R.
Flamant E.	Vandenberghé G.
Geldolf W.	Van den Eynden J.
Gerits J.	Van den Hove M.
Gheysen R.	Van der Aa M.
Ghyssels J.	Vanderpoorten H.
Grootjans F.	Vande Wiele M.
Henckens J.	Van Elewyck J.
Houben R.	Van Geyt L.
Hulpiau R.	Vangronsveld F.
Kelchtermans L.	Van Herreweghe M.
Lagae A.	Van Hoeylandt D.
Lahaye-Duclos A.	Van Hoorick A.
Laridon A.	Vankeirsbilck E.
Lavens A.	Van Mechelen F.
Leynen H.	van Waterschoot J.
Lindemans L.	Verbist A.
Mathys J.	Verhaegen G.
Mesotten W.	Verlackt-Gevaert M.
Nauwelaerts-Thues J.	Verleysen W.
Poma K.	Vernimmen W.
Ramaekers J.	Verroken J.
Roelants J.	Versteele R.
Rubens H.	Vlerick A.
Rutten M.	

De Voorzitter. — Artikel 21 is derhalve aangenomen.

Artikel 22

De commissie bestaat uit 26 vaste leden en 26 plaatsvervangende leden waarvan 13 Nederlandstalige vaste leden en 13 Franstalige vaste leden, alsmede 13 Nederlandstalige plaatsvervangende leden en 13 Franstalige plaatsvervangende leden.

De Franstalige vaste en plaatsvervangende leden worden gekozen door de Cultuurraad voor de Franse cultuurgemeenschap; de Nederlandstalige vaste en plaatsvervangende leden worden gekozen door de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap overeenkomstig de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties waaruit deze Cultuurraden bestaan.

De commissie omvat bovendien twee vaste en twee plaatsvervangende leden aangewezen door de Raad van de Duitse cultuurgemeenschap. Wanneer een klacht, die betrekking heeft op het Duitse taalgebied, aanhangig is bij de commissie, hebben bedoelde leden medebeslissende stem.

De duur van het mandaat van de leden van de commissie is vier jaar.

De partijen, die in de commissie niet vertegenwoordigd zijn, mogen een Nederlandstalig, een Frans-talig of een Duitstalig lid met adviserende stem aanwijzen, op voorwaarde dat zij vertegenwoordigd zijn in de Cultuurraad van de betrokken gemeenschap. De aanwijzing wordt gedaan door de politieke fractie van de betrokken Cultuurraad.

Er is onverenigbaarheid tussen het lidmaatschap van de commissie en de uitoefening van een politiek kiesmandaat.

De kredieten, die nodig zijn voor de werking van de commissie, worden voor de helft uitgetrokken op elk van de begrotingen van de ministeries van Nederlandse Cultuur en van Franse Cultuur.

De commissie wordt bijgestaan door rijksambtenaren die door de Regering te harer beschikking worden gesteld.

— **Aangenomen**

Artikel 23

Het mandaat van de leden van de commissie verstrijkt 3 maanden na de hernieuwing van de Wetgevende Kamers.

De commissie benoemt onder haar leden twee voorzitters bij volstreekte meerderheid der stemmen van de Nederlandstalige leden enerzijds en van de Franstalige leden anderzijds.

De commissie benoemt onder haar leden evenveel ondervoorzitters als er politieke fracties zijn enerzijds bij de Nederlandstalige leden en anderzijds bij de Franstalige leden.

— **Aangenomen**

Artikel 24

91. — De commissie onderzoekt de klachten die bij haar aanhangig worden gemaakt. Zij hoort de klagende partij en de door de klacht bedoelde overheid; zij kan ter plaatse alle bevindingen doen, alle inlichtingen inwinnen, zich documenten laten voorleggen die zij noodzakelijk acht voor het onderzoek van de zaak, en getuigen horen. Zij tracht een verzoening te bekomen.

\$2. — Bij gebrek aan verzoening brengt de commissie in openbare vergadering een met redenen omkleed advies uit over de gegrondheid van de klacht, waarbij zij eventueel een aanbeveling ten behoeve van de betrokken overheid voegt, waarin zij vraagt hetzij de nietigheid van de genomen beslissing vast te stellen, hetzij alle nodige maatregelen te nemen om de naleving van de bepalingen van dit decreet te verzekeren.

Het advies wordt uitgebracht binnen zestig dagen na de ontvangst van de klacht. Deze termijn loopt niet tijdens de maanden juli en augustus.

Dit advies wordt betekend aan de klagende partij alsmede aan de overheid waartegen klacht werd

ingediend, eventueel aan de voogdijoverheid en in alle gevallen aan de bevoegde Minister van Cultuur.

— **Aangenomen**

De Voorzitter. — Dames en Heren, er is een amendement van de heer Vanhaegendoren dat ertoe strekt een artikel 24bis (nieuw) in te voegen, dat luidt als volgt:

Onder een opschrift „ Aanbevelingen ” een artikel 24bis (nieuw) invoegen dat luidt als volgt:

„De commissie kan aanbevelingen opstellen tot het voorkomen van discriminaties op enigerlei gebied“.

Wij gaan over tot de stemming over dit amendement.

De voorstanders van artikel 24bis (nieuw) stemmen ja; de tegenstanders stemmen neen.

— De naamstemming wordt gevraagd.

Naamstemming

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de naamstemming.

Uitslag van de stemming :

133 leden namen deel aan de stemming.

33 leden hebben geantwoord JA.

100 leden hebben geantwoord NEEN.

Dientengevolge is artikel 24bis (nieuw) niet aangenomen.

Hebben JA geantwoord: HH.

Anciaux V.	Mattheysens R.
Babylon M.	Olaerts J.
Baert F.	Raskin E.
Belmans J.	Sels L.
Bouwens E.	Schiltz H.
Claes L.	Slegers G.
Coppieters M.	Van der Eecken-
De Beul A.	Maes N.
de Bruyne H.	Van der Elst F.
De Facq E.	Vandezande R.
Diependaele A.	Van Elsen C.
Elaut L.	Vanhaegendoren M.
Geerinck A.	Van In G.
Jorissen W.	Van Leemputten R.
Kuij pers W.	Vansteenkiste L.
Leys P.	Wannyn J.
Maes R.	Wouters L.

Hebben NEEN geantwoord: HH.

Aerts J.	Calewaert W.
Akkermans P.	Carpels O.
Blanckaert K.	Chabert J.
Bode M.	Claes Willy
Bogaerts Aug.	Claeys W.
Bourgeois A.	Clerckx R.
Breyne G.	Coens D.

Cools J.
Cooreman E.
Coucke M.
Craeybeckx-Orij G.
Daems J.
Danschutter L.
De Backer-
Van Ocken H.
De Bondt F.
De Croo H.
De Mey O.
Deneir A.
De Nolf A.
De Seranno J.
Dequeecker M.
De Rore A.
Detiège F.
De Vidts P.
Devos G.
D'haeseleer L.
Dhoore L.
Diegenant A.
Dua A.
Duerinck M.
Ferir J.
Flamant E.
Geldolf W.
Gerits J.
Gheysen R.
Ghyssels J.
Grootjans F.
Henckens J.
Houben R.
Hulpiau R.
Kelchtermans L.
Lagae A.
Lahaye-Duclos A.
Laridon A.
Lavens A.
Leynen H.
Lindemans L.
Mathys J.

Mesotten W.
Nauwelaerts-Thues J.
Poma K.
Ramaekers J.
Roelants J.
Rubens H.
Rutten M.
Smeers T.
Sprockeels G.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Turf-De Munter G.
Van Acker A.
Vanackere Leo
Vanaudenhove O.
Van Bogaert E.
Vandamme F.
Vandekerckhove R.
Vandenbergh G.
Van den Eynden J.
Van den Hove M.
Van der Aa M.
Vanderpoorten H.
Vande Wiele M.
Van Elewyck J.
Van Geyt L.
Vangronsveld F.
Van Herreweghe M.
Van Hoeylandt D.
Van Hoorick A.
Vankeirsbilck E.
Van Mechelen F.
van Waterschoot J.
Verbist A.
Verhaegen G.
Verlact-Gevaert M.
Verleysen W.
Vernimmen W.
Verroken J.
Versteete R.
Vlerick A.

Artikel 25

De klacht dient bij de commissie te worden ingediend binnen zestig dagen na de datum waarop de bestreden beslissing van de overheid bekend wordt gemaakt of betekend. Deze termijn begint te lopen op de dag waarop de klagende partij kennis kreeg van de beslissing, indien deze niet bekend werd gemaakt, noch betekend.

Wanneer voor de klagende partij beroep tot nietigverklaring bij de afdeling administratie van de Raad van State openstaat in verband met de feiten waarover de klacht handelt, wordt de voor de indiening van haar verzoek om nietigverklaring opgelegde termijn opgeschort.

De klagende partij beschikt over een nieuwe termijn

van zestig dagen om haar zaak bij de Raad van State aanhangig te maken, welke termijn ingaat bij het verstrijken van de maand die volgt op de betekening van het advies van de commissie of bij het verstrijken van de termijn tijdens welke het advies had moeten worden uitgebracht.

— **Aangenomen**

Artikel 26

De vaste commissie brengt een jaarverslag over haar activiteiten uit bij de Wetgevende Kamers en bij de Cultuurraden.

— **Aangenomen**

HOOFDSTUK XI

Algemene bepaling

Artikel 27

Alle handelingen of reglementen, die in strijd zijn met de bepalingen van dit decreet en die uitgaan van overheden welke onder voogdij staan, kunnen opgeschort of nietigverklaard worden door de voogdijoverheid.

— **Aangenomen**

Naamstemming over het geheel

De Voorzitter. — Wij gaan thans over tot de naamstemming over het gehele voorstel van decreet.

Uitslag van de stemming:

133 leden namen deel aan de stemming.

132 leden hebben geantwoord JA.

1 lid heeft zich ONTHOUDEN.

Dientengevolge neemt de Raad het voorstel van decreet aan; het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden overgemaakt.

De heer Coppieters wordt verzocht de redenen van zijn onthouding te doen kennen.

De heer M. Coppieters (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, geachte Collega's, ik heb mij bij de stemming onthouden, hoewel de grond van dit decreet vanzelfsprekend beantwoordt aan de fundamentele bekommernis een Vlaamse natievorming mogelijk te maken en te bespoedigen, precies door het wegnemen van iedere vrees voor discriminatie, die tot op heden het cement heeft gevormd van een aftands centralisme.

Ik heb mij toch onthouden ten eerste omdat, wat men ook zegge, hier legislatief toch iets mank gaat. Uit angst voor het geheel heeft men verzuimd de nodige aanpassingen voor de Cultuurraad te maken; ten tweede omdat een verhinderen van discriminaties vooral resulteert uit een positief eigentijds cultuurbeleid. Het is duidelijk dat het Cultuurpact een

aantal verdoken discriminaties, vooral vanwege ondergeschikte besturen, niet kan verhinderen.

(Applaus op de banken van de Volksunie)

Hebben JA geantwoord : HH.

Aerts J.
 Akkermans P.
 Anciaux V.
 Babylon M.
 Baert F.
 Belmans J.
 Blanckaert K.
 Bode M.
 Bogaerts Aug.
 Bourgeois A.
 Bouwens E.
 Breyne G.
 Calewaert W.
 Carpels O.
 Chabert J.
 Claes L.
 Claes W.
 Claeyns W.
 Clerckx R.
 Coens D.
 Cools J.
 Cooreman E.
 Coucke M.
 Craeybeckx-Orij G.
 Daems J.
 Danschutter L.
 De Backer-
 Van Ocken H.
 De Beul A.
 De Bondt F.
 De Bruyne A.
 De Croo H.
 De Facq E.
 De Mey O.
 Deneir A.
 Denolf A.
 De Seranno J.
 Dequeecker M.
 De Rore A.
 Detiège F.
 De Vidts P.
 Devos G.
 Diependaele A.
 D'Haeseleer L.
 Dhoore L.
 Diegenant A.
 Dua A.
 Duerinck M.
 Elaut L.
 Férir J.
 Flamant E.
 Geerinck A.
 Geldolf W.
 Gerits J.
 Gheysen R.

Ghyssels J.
 Grootjans F.
 Henckens J.
 Houben R.
 Hulpiou R.
 Jorissen W.
 Kelchtermans L.
 Kuijpers W.
 Lagae A.
 Lahaye-Duclos A.
 Laridon A.
 Lavens A.
 Leynen H.
 Leys P.
 Lindemans L.
 Maes R.
 Mathys J.
 Mattheyssens R.
 Mesotten W.
 Monard G.
 Nauwelaerts-Thues J.
 Olaerts J.
 Poma K.
 Ramaekers J.
 Raskin E.
 Roelants J.
 Rombaut L.
 Rubens H.
 Rutten M.
 Schiltz H.
 Sels L.
 Slegers G.
 Smeers T.
 Sprockeels G.
 Suykerbuyk H.
 Swaelen F.
 Turf-De Munter G.
 Van Acker A.
 Vanackere Leo
 Vanaudenhove O.
 Van Bogaert E.
 Vandamme F.
 Vandekerckhove R.
 Vandenberghe G.
 Van den Eynden J.
 Van den Hove M.
 Van der Aa M.
 Van der Eecken-
 Maes N.
 Van der Elst F.
 Vanderpoorten H.
 Vandewiele M.
 Vandezande R.
 Van Elewyck J.
 Van Elsen C.

Van Geyt L.
 Vangronsveld F.
 Vanhaegendoren M.
 Van Herreweghe M.
 Van Hoeylandt D.
 Van Hoorick A.
 Van In G.
 Vankeirsbilck E.
 Van leemputten R.
 Van Mechelen F.
 Vannieuwenhuyze R.
 Van Rompaey R.

Vansteenkiste L.
 van Waterschoot J.
 Verbist A.
 Verhaegen G.
 Verlact-Gevaert M.
 Verleysen W.
 Vernimmen W.
 Verroken J.
 Verstele R.
 Vlerick A.
 Wannyn J.
 Wouters L.

Heeft zich ONTHOUDEN:

De heer M. Coppieters.

VRAAG OM UITLEG (Rgt. artikel 49)

Vraag om uitleg van de heer Van Elewyck tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over het eventueel in dienst stellen van een tweede TV-net.

De Voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Elewyck tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over het eventueel in dienst stellen van een tweede TV-net.

De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte Collega's, vorige week meldde de pers dat de Vlaamse televisie, naar aanleiding van haar twintigjarig bestaan, tussen 31 oktober en 10 december negen uitzendingen wil organiseren met een tweede, eigen programma.

We moeten ons geen begoochelingen maken: wie nu verklaart te willen „experimenteren” met een tweede net heeft het inzicht, dit tweede net spoedig volledig in dienst te stellen. We dienen ons af te vragen of dit op dit ogenblik organisatorisch en financieel verantwoord is.

De hoogste autoriteit binnen de B.R.T., namelijk de voorzitter van de Raad van Beheer, schijnt op een persconferentie de bevoegdheid van de Cultuurraad om in deze aangelegenheid beslissingen te treffen in twijfel te hebben getrokken. Het komt mij dus nuttig voor, uitdrukkelijk te verwijzen naar artikel 2 van de Wet van 21 juli 1971, die onze bevoegdheid inzake radio en televisie duidelijk omschrijft. De ons opgelegde beperkingen zijn nominatief vermeld : het uitzenden van regeringsmededelingen en van handelspubliciteit. Alle andere aangelegenheden kunnen door de Cultuurraad „geregeld” worden, zoals in het 2° van artikel 59bis van de Grondwet vermeld.

Het op dit ogenblik in dienst stellen van een „tweede net” komt mij om verschillende redenen niet oppor- tuun voor.

Om redenen van organisatorische aard. De Rege- ring heeft herhaaldelijk toegezegd dat zij een ont- werp van wet en ontwerpen van decreet zal neer- leggen om onze radio- en televisie-instituten een behoorlijk statuut te bezorgen. Niemand kan nu voorspellen hoe dit statuut er zal uitzien. Op dinsdag 3 april werd dit, tijdens de behandeling van het decreet „betreffende de benoeming van de leden van de Raad van Beheer van de B.R.T.“, én door de Minister én door de woordvoerders van elke fractie duidelijk onderstreept. Iedereen heeft toen' uitdrukkelijk gewezen op het overgangskarakter van het decreet.

Precies in die overgangsperiode zouden uitzendingen via een tweede net beginnen? Dat kan toch niet, want dit zou betekenen dat én de zogenaamde „oude ” Raad van Beheer én het nu vigerende tijdelijk orgaan vooruitlopend op fundamentele, nog te stemmen wetten en decreten, de nieuwe structuren in belangrijke mate zouden vooraf georganiseerd hebben. Wat dit eerste punt betreft is mijn vraag dus of de Regering het gerechtvaar- digd acht dat de nog door de wetgever terzake te treffen beslissingen gehypothekeerd worden door besluiten met verstrekkende gevolgen, getroffen door vroegere of tijdelijke beheersorganen.

Een tweede reden is van financiële aard. Volgens de tabel der functionele classificatie van de begro- ting Nederlandse Cultuur (document nr. 4, 1972- 1973, nr. 2) werd een krediet van 972 300 000 F uitgetrokken als dotatie aan de instituten van de B.R.T., dus nagenoeg het indrukwekkend bedrag van 1 miljard.

De vergelijking met de voor hetzelfde doel uitge- trokken kredieten in 1971 en 1972, respectievelijk 684 miljoen en 798 700 000 F, maken het mogelijk een aanzienlijke stijging van deze begrotingspost vast te stellen. De B.R.T. zag aldus zijn begroting in 1973 toenemen met meer dan 20% ten aanzien van 1972. Niettegenstaande deze fikse toeneming van de ter beschikking gestelde middelen zijn de jammerkreten over geldgebrek bij de B.R.T. niet uit de lucht. Van dit zogenoemde geldgebrek merkt men niets in het nieuwe omroep- paleis ; de gewone man krijgt evenmin die indruk als hij opname- ploegen voor televisieprogramma's aan het werk ziet. Toch wordt een gebrek aan middelen voort- durend ingeroepen als verontschuldiging voor de praktisch door iedereen bekritiseerde kwaliteit van vele programma's.

Als men beweert over onvoldoende geldmiddelen te beschikken voor één net, is duidelijk niet het ogenblik aangebroken om met een tweede te beginnen, wat splitsing en/of verhoging van zo- genoemde ontoereikende kredieten impliceert. De bevordering van de kwaliteit van de programma's zal er zeker niet door in de hand worden gewerkt.

Het gebrek aan geldmiddelen om aan een goede programmatie te doen werd in een einde vorige week gepubliceerd interview door een leidend ambtenaar van de Vlaamse televisie nog eens extra beklemtoond. Dat geldt voor de huidige situatie, met één televisienet.

Mijn vraag voor dit punt ligt dus voor de hand: acht de Regering, gelet op de bestedingsbeperking, het ogenblik aangebroken om kredieten voor een tweede televisienet ter beschikking te stellen? Welke bedragen werden uitgetrokken voor de negen nu aangekondigde „ proef uitzendingen”?

Er is nog een derde argument dat pleit tegen het in dienst nemen op dit ogenblik van een tweede televisienet. Ieder van ons die binnen en buiten dit parlement wel eens bij besprekingen betrokken is weet, dat naargelang de cultuurautonomie groter wordt het streven toeneemt om in elk taalgebied zoveel mogelijk aangelegenheden parallel te regelen. Men mag dus verwachten dat de B.R.T.-beslissing spoedig door de R.T.B. zal worden nagevolgd. België met niet eens 10 miljoen inwoners zal zich dan kunnen verheugen in het bezit van 4 eigen televisienetten.

Moeten we ons niet afvragen of dat niet een beetje van het goede te veel is? Of vergeten we dat geen enkele van onze machtige buurlanden zich die luxe kan of wil veroorloven? Het is daarenboven een feit, dat in ons land méér buitenlandse stations ontvangen kunnen worden dan elders — een toe- stand die nog in de hand wordt gewerkt door de snelle ontwikkeling van de kabeltelevisie. Hebben momenteel drie of vier Belgische televisienetten dan nog wel zin?

Een vierde punt heeft te maken met de Regerings- verklaring. Die voorziet onder meer in hulp aan de geschreven pers. Vreest de Regering niet, dat een tweede televisienet tot gevolg kan hebben, dat meer lezers „ kijkers ” worden, waardoor de staat verplicht zou kunnen worden meer geld te besteden aan het voorgenomen hulpprogramma terwijl de opinievorming via de televisie in de huidige organi- satievorm noodzakelijk eenzijdiger is dan via de waaier van de dag- en weekbladen?

Ten slotte, Mijnheer de Minister, een laatste argu- ment: een tweede net — om wat te doen? Beschikt dit land over een voldoende artistiek potentieel om, naast alle andere bloeiende uitingen van weten- schappen, kunst, cultuur en ontspanning twee televisienetten van volwaardige programma's te voorzien? Klagen over de kwaliteit van de B.R.T.- programma's is nu al een soort nationale sport. Ook als men veel van die klachten relativeert, dan blijft toch een algemene onvoldaanheid over de kwaliteit van een B.R.T.-net duidelijk merkbaar.

Naar mijn gevoel zou de B.R.T. er dan ook beter aan doen de kwaliteit van het gebodene op te trek- ken tot een peil dat de vergelijking zou kunnen doorstaan met wat door buitenlandse zenders wordt geboden. Dit alternatief lijkt mij alleszins te ver-

kiezen boven het tot stand brengen van meer T.V.-stations, waarvan de financiële implicaties zwaar kunnen doorwegen, zeker in een periode waarin wij het hoofd moeten bieden aan budgettaire moeilijkheden die mede door de heersende inflatie worden veroorzaakt.

Buiten de B.R.T. vraagt er praktisch niemand naar een nu in dienst te nemen tweede televisienet. Ook binnen de omroep zijn er weinig echte verdedigers van dit ontijdige initiatief. De hele Nederlandstalige Belgische pers heeft, enkele weken geleden, het aangekondigde experiment een „overbodige luxe” genoemd.

We zijn benieuwd te vernemen hoe de Minister, die op alle andere gebieden zo zuinig moet zijn, deze overbodige luxe kan verantwoorden.

(Applaus op de socialistische banken)

De Voorzitter. — De heer Leynen heeft het woord.

De heer H. Leynen (op het spreekgestoelte). — Geachte Heer Voorzitter, Dames en Heren, in brede trekken treed ik de zienswijze bij van de heer Van Elewyck. Ik onderschrijf vooral zijn conclusie. Sommige van zijn argumenten echter niet, zoals dit over de concurrentie met de geschreven pers. Ik denk dat dit argument ter zake niet in aanmerking kan komen. Ik meen dat we ons ernstig moeten bezinnen alvorens een tweede zender in dienst te nemen. Ik erken wel dat de beslissing tot de verantwoordelijkheid van de Raad van Beheer van de B.R.T. behoort maar vermits wij de kredieten moeten goedkeuren is het evident dat we ook een vinger in de pap moeten hebben en dat we onze zienswijze, wat de tweede zender betreft, publiek moeten kunnen bekendmaken.

Voor mij zijn er twee redenen waarom we moeten adviseren, althans in het huidige stadium, niet aan een tweede net te denken. Vooreerst is het bestaande net nog altijd niet op peil. Ik woon in een streek waar veel gekeken wordt naar Nederlandse en Duitse uitzendposten. Onze geografische ligging is daarvoor gunstig. Ik hoor geregeld in mijn streek zeggen : wat is de Nederlandse TV in België flauw in vergelijking met het buitenland. Dat is dus een eerste reden.

Een tweede reden : een tweede net zou fataal veel geld kosten. Hebben wij daarvoor de vereiste middelen beschikbaar en vooral, is er reeds een berekening gemaakt van wat dat tweede net zal kosten? Ik weet dat er in Duitsland een zwaar probleem geschapen is in verband met de Z.D.F., de tweede Duitse zender, die enorme financiële moeilijkheden kent. Ik vrees dat, indien we de weg van een tweede zender opgaan, wij op een zeker ogenblik in een groot financieel avontuur zullen ontwaken.

Verder hebben we, wegens de beperktheid van ons grondgebied, de gelegenheid vele buitenlandse posten te zien. Iedereen in België kan vijf, zes à zeven posten gemakkelijk ontvangen. Welnu, door

het kijken naar buitenlandse posten verruimt men zijn einder.

De heer G. Van In. — Dan kan men vergelijken.

De heer H. Leynen. — Dan kan men vergelijken, dan kan men iets bijleren en vooral uit de bekrompenheid van dit land treden. Ik beken eerlijk dat ik, wanneer ik naar een buitenlandse zender kijk, gelukkig ben een ogenblik uit dit fanatiek land weg te zijn geweest.

Mijnheer de Voorzitter, naast deze persoonlijke stellingname, wens ik echter een element in het midden te brengen dat door de heer Van Elewyck niet werd aangehaald. Ik erken dat er in dit land een zekere behoefte is aan een educatieve zendtijd. Als die educatieve zendtijd heel laat moet worden geplaatst en niet in de avond van de volwassenen of in de vooravond van de jeugd kan komen is die niet efficiënt. Het probleem van de educatieve zendtijd moet zeker in aanmerking worden genomen. Ziedaar, Mijnheer de Voorzitter, de preciseringen die ik wilde toevoegen aan de uiteenzetting van de heer Van Elewyck. **(Applaus op alle banken)**

De heer H. De Croo (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, Dames en Heren, ik heb kunnen kennis nemen van de toespraak van de heer Van Elewyck en de beginselverklaring van de heer Leynen.

De overwegingen die werden naar voren gebracht zijn van belang. We weten inderdaad dat in de Regeringsverklaring, zeer vaag trouwens, wordt voorgesteld dat er in het verloop van het jaar — ik meen van het jaar 1973 — een ontwerp van statuut voor de B.R.T. en de R.T.B. ter bespreking zou worden gelegd. Sommige fracties van deze Raad hebben terzake reeds initiatieven genomen: de ene in de vorm van aan de pers meegedeelde initiatieven — dat was het geval voor onze fractie — de andere in de vorm van reeds ingediende teksten — dat was het geval voor de B.S.P.-fractie. Er zijn dus een aantal herzieningen op til. Een zeker aantal beloften werden hier gedaan betreffende het voorlopig karakter van de huidige raden van beheer en de structuren van de B.R.T.-R.T.B. We weten zeer goed dat in ons land een Franse spreuk wordt toegepast die ik even wil citeren; indien U het mij toestaat:

„Il n'y a que le provisoire qui dure”, slechts het voorlopige blijft bestaan. Wij hebben de indruk dat de voorlopige structuren van de B.R.T.-R.T.B. nog een tijd zou kunnen duren.

Dit voorlopig karakter verontrust mij echter. Mijn fractie is van mening dat men niet kan starten met een tweede net wanneer het eerste nog niet volledig is uitgebouwd.

Over de experimentele uitzendingen kan veel worden gezegd in verband met het aantal uren zendtijd per dag, per week, per maand en zo verder. Men zou

over een aantal middelen kunnen beschikken om ze interessanter te maken dan veel van de huidige uitzendingen. Men zou er ook kunnen toe komen dat de beoordelende taak van de Cultuurraad niet zou worden afgeschaft.

De heer Van Elewyck heeft zoëven de juiste visie ter zake vertolkt. Vooraleer men overgaat tot experimentele uitzendingen moet het statuut van de B.R.T. worden aangepast. Daartoe hebben wij reeds een aantal positieve voorstellen gedaan onder meer in verband met de grotere inspraak van de partijen. Het Nationale Parlement kan ook de mogelijkheden van commerciële uitzendingen op beperkte en gereguleerde wijze overwegen. Dit valt immers buiten de bevoegdheid van de **Cultuurraad**.

Onze fractie staat afkerig ten opzichte van een tweede net vooraleer — ik volg hier nauwgezet de Regeringsverklaring — via de bevoegde commissie het debat over de B.R.T. in de Cultuurraad heeft plaatsgehad.

De Voorzitter. — De heer Van Bogaert heeft het woord.

De heer E. Van Bogaert (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, geachte Collega's, mijn betoog zal zeer kort zijn daar ik in feite niets heb toe te voegen aan wat onze Collega's de heren Van Elewyck, Leynen en De Croo hebben gezegd. Volgens mijn fractie moet het eerste net inderdaad in de eerste plaats worden uitgebouwd vooraleer men de oprichting van een tweede net overweegt. De financiering van het eerste net moet ook nog worden voorzien op een wijze die in staat stelt een betere armlag te hebben in de programmatie. Bovendien — en dit kwam ook zeer sterk tot uiting tijdens de besprekingen die zoëven hebben plaatsgehad in onze fractie — zou ik het betreuren dat men dergelijke belangrijke beslissingen zou treffen, terwijl een gewijzigd statuut in het vooruitzicht wordt gesteld.

De heer Van Elewyck had gelijk toen hij opmerkte dat stemmen zijn opgegaan die beweren dat een inmenging van de Cultuurraad ter zake weinig zin heeft. De heer Leynen zei in dit verband „ Wij stemmen tenslotte de kredieten en wij kunnen ook decreten stemmen”. Wij hebben dus ter zake wel bevoegdheid wanneer wij dit willen en ik meen dat in de drie fracties die wil aanwezig is.

Tenslotte wens ik op te merken dat wij wel begrijpen dat men moet experimenteren en dat daartoe uitgaven nodig zijn. Wij zouden echter willen onderstrepen dat die experimenten louter technisch moeten zijn en geen zijweg om tot de oprichting van een tweede net over te gaan.

Wij sluiten ons aan bij de conclusies van de twee andere groepen, welke werden naar voren gebracht door de heren Leynen en De Croo.

Mijnheer de Minister, ik wou er enkel dit aan toevoegen dat wij graag akte zullen nemen van wat U in verband met dit tweede net zult verklaren.

(Applaus op de banken van de meerderheid)

De Voorzitter. — De heer Bourgeois heeft het woord.

De heer A. Bourgeois (op het spreekgestoelte). —

Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, Dames en Heren, naar aanleiding van de vraag om uitleg van de heer Van Elewyck is hier stilaan een kleine discussie ten gronde ontstaan over de wenselijkheid en opportuniteit van een tweede TV-net.

Ik volg inderdaad niet de stelling van diegenen die van oordeel zouden zijn dat het Parlement of deze Raad helemaal geen inspraak zouden kunnen hebben in verband met het tot stand brengen van netten en het beleid van de TV.

Maar, ik vrees evenwel dat hier vandaag, geïmproviseerd, ergens een eenmansgesprek ontstaan is.

Buiten hetgeen wij in de pers hebben gelezen en de informatie die wij vanwege het Instituut hebben, weten wij niet waar men naar toe gaat met het tweede net. Ik vrees dat wij dus debatteren in **één** richting.

Nochtans, Mijnheer de Minister, er is in deze Raad een volwaardige Commissie voor radio en TV die de bevoegdheid heeft de problematiek die zich stelt in verband met radio en TV te bespreken, vooral dan wanneer zich dienaangaande een belangrijke evolutie voordoet. En dit is stellig wel het geval wanneer men spreekt van een tweede TV-net.

Ik wil een suggestie doen. Is het niet aangewezen dat wij in de eerstkomende periode, met de instanties van radio en TV een ruime bespreking zouden kunnen hebben in onze Commissie voor radio en TV van deze Cultuurraad. Daar zouden wij de gelegenheid hebben kennis te nemen van de intenties, voor het Beheer van het Instituut in verband met het tweede net, zouden we kunnen vernemen welke de opties en de programma's zullen zijn, welke de relatie zal zijn met het eerste programma en zouden wij ook de mogelijkheid hebben om tot een discussie te komen, de opmerkingen van leden naar voren te brengen en zo te komen tot een meer gepland beleid op dit gebied.

Dit is een suggestie die zeker aanvaardbaar is en stellig tot gunstige resultaten kan leiden in het kader van onze instellingen. **(Applaus op de banken van de meerderheid)**

De Voorzitter. — De Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

De heer J. Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden) **(op het spreekgestoelte).** — Mijnheer de Voorzitter, geachte Collega's, ik wil eerst en vooral diegenen bedanken

die in dit debat zijn tussengekomen voor de sereniteit waarmee zij dit uiterst belangrijke probleem van het tweede net hebben benaderd.

Ik meen dat de suggestie van de heer Bourgeois die erin bestaat later ten gronde, op het ogenblik dat het zal opportuun zijn, dienaangaande van gedachten te wisselen in de Commissie ad hoc van onze Cultuurraad, zeker kan overwogen worden.

Ik wil echter eerst ingaan op de financiële aspecten van de vraag die vandaag wordt gesteld in verband met het tweede net.

De heer Van Elewyck heeft mij op de omvang van de kredieten aan de B.R.T. gewezen. Deze dotatie bedraagt nu bijna één miljard. Dit betekent dus een stijging van om en bij de 20% in vergelijking met 1972. Het gaat hier inderdaad om een belangrijk bedrag en ik vind het goed dat de Cultuurraad met zorg en aandacht de besteding van dit bedrag nagaat.

U moet evenwel weten dat deze verhoging nagenoeg voor twee derden besteed werd aan de stijging van de personeelsuitgaven ingevolge indexaanpassingen en sectoriële programmerie tussen Regering en vakbonden overeengekomen.

De heer Van Elewyck zal wel weten dat de **programmatie 1972**, alleen wat de wedden betreft, een stijging heeft meegebracht van 15 à 20%. Na aftrek hiervan blijft de verhoging voor de feitelijke programma-initiatieven uiterst gering en de Raad van Beheer en de directie hebben het daardoor niet zo eenvoudig om de nodige middelen te vinden voor de programma's onder meer in verband met het twintigjarig bestaan van de TV en ook met Europa.

U hebt ook, en de heer Leynen heeft dit ook gedaan, de gebruikelijke vergelijkingen gemaakt in verband met de naburige televisieomroepen en dan in de eerste plaats met Nederland. Wij weten dat in de publieke opinie deze vergelijking niet altijd in het voordeel van de B.R.T. uitvalt.

Ik zou toch willen wijzen op twee aspecten die ter zake niet uit het oog mogen verloren worden.

Ten eerste wanneer men de beslissing neemt om af te stemmen op andere zenders dan kiest men gewoonlijk zeer goede programma's of uitzonderlijke programma's waarvoor men dan op voorhand reeds een bijzondere aandacht heeft en men veralgemeent dan gemakkelijk de positieve indruk over alle andere programma's van deze buitenlandse omroep.

Ik meen dat deze bemerking moet gemaakt worden onafgezien van het feit dat wij natuurlijk altijd — en dat zal ook wel zo in Nederland zijn maar zeker in ons land — veel kritischer zijn wanneer het over onze eigen uitzendingen gaat.

Ten tweede, men mag ook niet vergeten dat de betoelaging van de omroep in Nederland nagenoeg 50% meer bedraagt dan de Belgische omroepbegroting. Waar Nederland met dit bedrag twee televisieprogramma's en drie radioprogramma's

verzorgt, staat de omroep in België eveneens in voor twee televisieprogramma's, maar voor zes radioprogramma's, terwijl bovendien alle gesproken uitzendingen, informatie inbegrepen, uiteraard gesplitst zijn.

De heer Van Elewyck heeft ook gesproken over het „omroepcentrum”, wat hij de allures van een „paleis” heeft toegedicht.

Ik wens mij niet in te laten met de architectonische kwaliteiten van het „omroepcentrum”, men kan daar lang over discussiëren. Ik weet niet of onze B.R.T.-personeelsleden de indruk hebben in een „paleis” te werken; ik meen ook niet dat er te kwistig met geld werd omgesprongen.

De heer H. De Croo. — 't Is te bezoeken op rolschaatsen.

De heer J. Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Bovendien worden de kosten van dit centrum niet gedragen door de begrotingen van de Uitzendingsinstututen, maar door die van het Instituut van de Gemeenschappelijke Diensten dat de leningslast draagt terwijl een speciaal investeringsfonds de financiering van de elektronische uitrusting draagt.

Nu kom ik tot het door de geachte Leden ter discussie gestelde tweede net.

In 1964 spraken de beheersorganen zich uit over een tweede net dat, althans wat de B.R.T. betreft, bestemd zou zijn voor educatieve programma's. Wanneer de instituten in 1969, op verzoek van de regering, een prognose voor de jaren 1971-1975 opstelden, sprak de Raad van beheer van het Instituut der Nederlandse Uitzendingen zich opnieuw uit voor een tweede programma dat zo mogelijk in 1973 moest beginnen. Het gaat dus niet om zeer recente of overhaast genomen beslissingen.

Wel heeft er een ontwikkeling plaats gevonden met betrekking tot de inhoud van een tweede televisieprogramma.

Aanvankelijk werd gedacht aan een louter educatief of instructief programma en die gedachte liep parallel met de op dat ogenblik opgang makende „Open universiteit” en de oprichting van de Commissie Instructieve Omroep in 1971. Naarmate de werkzaamheden van deze commissie vorderden is men de inhoud van het tweede programma gaan herdenken. In het debat dat de Cultuurraad op 16 mei 1972 aan het algemene cultuurbeleid heeft gewijd, is geen enkele stem tegen de eventualiteit van een tweede televisieprogramma opgegaan.

In die tijd overigens was men het algemeen eens over de noodzakelijkheid om de programmamogelijkheden uit te breiden.

Ik wens ook aan de Cultuurraad te herinneren dat de drie regeringspartijen zich in hun programma aan de vooravond van de jongste wetgevende verkiezingen op 7 november 1971 uitgesproken hebben voor de spoedige totstandkoming van een tweede

televisienet. De Belgische socialistische partij motiveerde het als „een grotere keuze van Vlaamse programma's“ de C.V.P. sprak van een „tweede educatief televisienet“, en de P.V.V. onderstreepte dat „het tweede net vrij en pluralistisch moest zijn“. Er was zelden zo veel eensgezindheid te bespeuren in de verkiezingsprogramma's van de verschillende partijen.

Ook heeft het Parlement bij de goedkeuring van de laatste waarborgwetten voor de leningen van de B.R.T., met name in 1969 en 1973, zijn akkoord betuigd met de vervollediging van de technische infrastructuur.

Ook dit zag men in het teken van het zogenaamde „tweede net“. Op dit ogenblik wordt inderdaad weinig economisch uitgezonden: één enkel programma wordt over een dubbel **zendernet** uitgestraald een zwart-wit-net en een kleumet.

Tegen 1976, wanneer de huidige zwart-wit-zenders door kleurzenders zullen zijn vervangen, zal de technische infrastructuur aanwezig zijn om gelijktijdig met 2 TV-programma's te starten.

Het is duidelijk dat het om een belangrijke optie voor de toekomst gaat waarvan **én** de overheid **én** de beheersorganen de consequenties, behoeften en vereisten precies en vooraf moeten kennen. Om die reden besloot de Raad van Beheer in de maand november proefuitzendingen voor een tweede net te doen plaatsvinden die toevallig in het raam van het **20-jarig** bestaan van de televisie geprogrammeerd worden.

Het doel van deze proefuitzendingen is tweevoudig : zij moeten de verantwoordelijken van de culturele en technische diensten in staat stellen een juiste raming op te stellen van de kostprijs van een eventueel tweede TV-programma; en zij moeten de kijkers er op attent maken dat, **wanneer** zij zich een nieuw TV-toestel aanschaffen zij aandacht hebben voor de ontvangstmogelijkheid zowel van VHF-golven (= metergolven) als van UHF (decimeter) golven. Ook bij de installatie of vervanging van antennes moet over deze dubbele ontvangstmogelijkheid gewaakt worden.

Met dit dubbel doel voor ogen zullen met ingang van 31 oktober en in de loop van de maand november negen beperkte louter experimentele **proefuitzendingen** op een tweede net plaatsvinden. Ik ben van oordeel dat dergelijke beperkte experimenten ons zullen in staat stellen om daarna met kennis van zaken tegen het einde van volgend jaar eventuele voorstellen te formuleren met het oog op de mogelijkheid van een tweede TV-programma.

Terloops wil ik aan de heer Van Elewyck zeggen dat de kostprijs voor deze uitzendingen geraamd wordt op anderhalf miljoen frank.

De heer H. De Croo. — Per uitzending?

De heer J. Chabert. — Neen, alles samen kost het anderhalf miljoen.

Ik wil dus het geachte Lid geruststellen: een tweede TV-programma is nog met voor morgen, maar er moet van nu af een grondige studie geschieden, met betrekking tot inhoud, verhouding tot eerste programma en kostprijs, ten einde met kennis van zaken binnen afzienbare tijd een definitieve beslissing te kunnen nemen.

Op dat ogenblik zullen zowel de Regering als de Cultuurraad hun verantwoordelijkheid moeten opnemen.

De Voorzitter. — De heer Van Elewijck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat deze vraag haar nut heeft gehad. De heer Minister heeft inderdaad de gelegenheid gekregen om te bevestigen dat het hier om een proefuitzending, een zuiver experimentele uitzending gaat en dat de definitieve beslissing nog moet worden genomen. Hij heeft ook verklaard dat, vooraleer die beslissing zal genomen worden, zowel de Regering als de **Cultuurraad** daarover hun **zeg** moeten hebben.

Wij akteren dat en nemen er nota van. Wij geloven dat dit overeenstemt met de wens die is uitgesproken door de woordvoerders van elk van de drie fracties die aan het debat deelnamen.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

VRAGEN OM UITLEG (Rgt. artikel 49)

Indiening

De Voorzitter. — Vragen om uitleg werden ingediend door de heer De Seranno en de heer Van Rompaey.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter. — Dames en Heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden.

Ik stel voor de bepaling van agenda, dag en uur van de volgende openbare vergadering aan het Bureau en aan de Voorzitter over te laten.

De vergadering is gesloten.

De vergadering wordt gesloten om 16.35 u.

De Vergadering gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.

VRAGEN

Vragen (Rgt. artikel 52)

Vragen werden ingediend door de heer C. Van Elsen; Mevrouw H. De Backer-Van Ocken en de heer G. Van In.

Vragen om uitleg (Rgt. artikel 49)

Vragen om uitleg werden ingediend door de heren J. Van Elewyck, J. De Seranno en R. Van Rompaey.

Schriftelijke vragen en antwoorden (Rgt. artikel 51)
de heren M. Vanhaegendoren, W. Kuijpers, E. Vansteenkiste, G. Van In, W. Jorissen, W. Claeys, C. Van Elsen, A. Diegenant, A. Van Hoorick, V. Anciaux, P. De Vlies, E. Bouwens, J. Bascour.